

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

za 2015. godinu

Broj: 03-17/16

Sarajevo, juni 2016. godine

SADRŽAJ

I.	NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE.....	1
II.	IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	3
1.	Uvod	3
2.	Predmet, cilj i obim revizije	3
3.	Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja	3
4.	Sistem internih kontrola i interna revizija	6
5.	Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva	8
5.1	Razvojno – investički projekti ministarstva	11
6.	Budžet i izvještavanje	14
7.	Izvršenje Budžeta.....	14
7.1	Rashodi i izdaci.....	14
7.1.1	Izdaci za plaće i naknade troškova zaposlenih	14
7.1.2	Izdaci za materijal i usluge.....	15
7.1.3	Tekući transferi.....	17
7.1.3.1	Poticaji za poljoprivredu.....	17
7.1.3.1.1	Poticaji za biljnu i animalnu proizvodnju	19
7.1.3.1.2	Poticaji po modelu ostalih vrsta podrški	20
7.1.3.2	Poticaji za veterinarstvo	21
7.1.3.3	Unos, obrada i plaćanje obaveza po temelju poticaja za poljoprivredu, informacioni sistem	22
7.1.3.4	Kontrola provođenja propisanih procedura za ostvarivanje poticaja za poljoprivredu na terenu	23
8.	Popis imovine, obaveze i potraživanja	24
9.	Javne nabavke	25
10.	Komentar.....	26
III.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	1
IV. PRILOG		3
	Pregled rashoda budžeta za 2015. godinu	1
	Bilans stanja na dan 31.12.2015. godine	1

I. NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja (Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebni podaci o platama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta) **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** na dan 31. decembar 2015. godine i za godinu koja završava na taj dan i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, tj. Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je odgovorno i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, Zakona o javnim nabavkama, uključujući i odredbe zakona i propisa na osnovu kojih su transakcije i iznosi objavljivani u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske informacije i transakcije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizorski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

1. **Obaveze u iznosu od 22.207.769 KM koje se odnose na biljnu i animalnu proizvodnju i ostale podrške u poljoprivredi evidentirane su na vanbilansnoj evidenciji što nije u skladu sa važećim zakonskim propisima (Tačka 7.1.3.1 Izvještaja).**
2. **Nije uspostavljen odgovarajući informacijski sistem za obradu novčanih podrški i centralna baza podataka po vrstama podrški i klijenata u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Navedeno onemogućava adekvatnu kontrolu i nadzor nad**

realizacijom poticajnih sredstava kao i da se podaci o dodijeljenim novčanim podrškama klijentima iskazuju na transparentan način (Tačka 7.1.3.3 Izvještaja).

3. Ministarstvo nije ostvarilo adekvatan nadzor i kontrolu nad procesom za dodjele novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju, što se posebno odnosi na kontrolu prije sačinjavanja naloga za plaćanje i kontrola na terenu (Tačka 7.1.3.4 Izvještaja).
4. Nisu ispoštovane odredbe Uredbe o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH u dijelu implementacije i izvještavanja nadležnih institucija o utrošku sredstava pojedinih razvojno – investicijskih projekata, koji se finansiraju iz ino - kredita i donatorskih sredstava, a isti su Planom razvojno - investicijskih projekata u FBiH, dati u nadležnost Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (Tačka 5.1. Izvještaja).
5. Popis stalnih sredstava, obaveza i potraživanja nije izvršen u skladu sa važećim propisima (Tačka 8. Izvještaja).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, zbog stavki opisanih u tačkama 1. i 5. „Osnova za izražavanje mišljenja“, finansijski izvještaji Federalnog ministarstva Poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obveza na dan 31.12.2015. godine, rezultate poslovanja za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijske informacije i transakcije prikazane u finansijskim izvještajima Federalnog ministarstva Poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u toku 2015. godine, osim za naprijed navedene kvalifikacije, bile u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima.

Skretanje pažnje

Bez uticaja na naše Mišljenje, skrećemo pažnju na sljedeće:

- Ni u toku 2015. godine nije usvojen zakonski okvir kojim bi se regulisala oblast šumarstva. Uredba o šumama, koju je donijela Vlada FBiH, važila je do 06.12.2011. godine. Zaključkom Vlade FBiH od 09.06.2015. godine formirana je Radna grupa koja je u saradnji sa kantonalnim ministarstvima nadležnim za poslove šumarstva, Savezom općina i gradova Federacije BiH, šumsko privrednim društvima, naučnim i drugim nadležnim institucijama bila u obavezi da što hitnije pripremi tekst Nacrta zakona o šumama i isti dostavi Vladi FBiH kako bi u što kraćem roku bio dostavljen u parlamentarnu proceduru na usvajanje. Utvrđen je prednacrt Zakona kojeg do okončanja predmetne revizije Vlada FBiH nije razmatrala (Tačka 5. Izvještaja).
- Na osnovu Zaključka, Vlada FBiH je u cilju zaštite javnog interesa donijela 56 rješenja kojim je ukinula izvršna rješenja Ministarstva o odobrenim novčanim podrškama za 2014. godinu. Komisija za provjeru prenesenih obaveza po nerealizovanim zahtjevima za poticaje iz 2014. godine ustanovila je neosnovanost stvorenih obaveza. Po obavljenom inspekcijskom nadzoru Federalne uprave za inspekcijske poslove u 2015. godini također su utvrđene nepravilnosti kod dodjele novčanih poticaja iz prethodnog perioda. Na navedeno ukazujemo jer su za veći dio donesenih rješenja o ukidanju izvršnih rješenja o novčanim podrškama Ministarstva pokrenuti upravni sporovi, što može imati negativne posljedice po Budžet FBiH (Tačka 7.1.3.4 Izvještaja).

Sarajevo, 13.06.2016.

Zamjenik generalnog revizora
Dragan Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor
Dževad Nekić, dipl. oec.

II. IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

1. Uvod

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo), formirano je na osnovu Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave („Sl. novine FBiH“, broj 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06, 52/09, 48/11). Ministarstvo vrši upravne, stručne, normativno-pravne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. U sastavu Ministarstva se nalazi i Federalna uprava za šumarstvo, sa sjedištem u Sarajevu. Radom Ministarstva rukovodi ministar i odgovoran je za njegov rad za koji se sredstva osiguravaju se u Budžetu FBiH.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva, utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji na koji je Vlada FBiH dala saglasnost u junu 2013. godine. Pravilnikom je sistematizovano 145 radnih mesta (od čega 139 u Ministarstvu i 6 u Federalnoj upravi za šumarstvo), dok je Budžet FBiH za 2015. godinu odobren za 99 uposlenika. Na dan 31.12.2015. godine u Ministarstvu je bilo 94 uposlenih službenika i namještenika. Pored toga, značajan broj uposlenika upošljavaju dvije jedinice za implementaciju projekata koje su sastavni dio unutrašnje organizacije Ministarstva, međutim, iako je trebalo, uposlenici jedinica još uvijek nemaju status državnih službenika i namještenika, a rad navedenih jedinica nije inkorporiran u program rada i izvršenje programa rada Ministarstva.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u ulici Marka Marulića broj 2.

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2015. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima. **Predmet revizije nisu bili finansijski izvještaji jedinica za implementaciju projekata, već samo nadzor i izvještavanje o implementaciji razvojno - investicionih projekata koje implementiraju navedene jedinice, a za koje je nadležno Ministarstvo.**

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Ministarstva na dan 31.12.2015. godine, izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od novembra 2015. godine do aprila 2016. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na temelju uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio reviziju finansijskih izvještaja Ministarstva za 2014. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Ministarstvo je postupilo u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i 06.11.2015. godine obavijestilo o poduzetim mjerama i aktivnostima na realizaciji datih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju za 2014. godinu.

Na temelju izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2015. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovali smo da:

Ministarstvo je **postupilo po preporukama** koje se odnose na:

- preispitan način utvrđivanja mjere podrške za biljnu i animalnu proizvodnju u područjima ugroženim od prirodne nesreće u 2014. godini koja je propisana Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu poticanja proizvodnji i izvršen uvid u cjelokupnu dokumentaciju podnesenih zahtjeva aplikanata i u skladu sa konstatovanim poduzete aktivnosti;
- preispitana osnovanost i opravdanost načina odabira proizvodnji, kao i uslove i kriterije na temelju kojih se izvršio izbor korisnika poticaja proizvodnje orijentisane izvozu (2.228.750 KM) i u skladu sa konstatovanim poduzete aktivnosti i mjere;
- izvršen nadzor nad namjenskim utroškom sredstava dodijeljenih korisnicima po Programu utroška za 2014. godinu u ukupnom iznosu od 500.000 KM;
- poduzimanju aktivnosti kako bi se ovjeravanje akata (korištenja faksimila) vršilo od strane ovlaštene osobe , u skladu sa zakonskim i ostalim propisima;

Ministarstvo je **djelimično postupilo** po datim preporukama koje se odnosi na:

- U skladu sa Zakonom o poljoprivredi, na osnovu Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora, donešen Godišnji operativni program implementacije iste, a Program novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2015. godinu nije u potpunosti usklađen sa usvojenim strateškim opredjeljenjima;
- poduzimanje aktivnosti na uspostavi funkcije interne revizije na potrebnom nivou, odnosno da se ista obavlja u skladu sa aktivnostima definisanim Zakonom o internoj reviziji FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i Godišnjim planom rada interne revizije;
- poduzeti aktivnosti u okviru svoje nadležnosti uz pomoć Radne grupe i u saradnji sa kantonalnim ministarstvima nadležnim za poslove šumarstva, Savezom općina i gradova Federacije BiH, šumsko privrednim društvima, naučnim i drugim nadležnim institucijama nastavi aktivnosti na hitnom doноšenju Prijedloga zakona o šumama kako bi se ova oblast konačno zakonski uredila;
- poduzeti aktivnosti u okviru svoje nadležnosti u saradnji sa nadležnim institucijama i u skladu sa zahtjevima približavanja BiH standardima EU na polju zaštite od voda i zaštite vodnih resursa, posebno mjera prevencije poplava, poduzmu aktivnosti na izradi Zakona o izmjenama i dopunama zakona o vodama;
- poduzeti aktivnosti zajedno sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove kako bi se poslovi kontrole i inspekcijskog nadzora nad utroškom javnih sredstava obavili u skladu sa zakonski utvrđenim nadležnostima (i jedne i druge institucije), a u cilju ostvarenja odgovarajućeg obima kontrola nad raspodjelom novčanih podrški;
- nastaviti aktivnosti i sačiniti analizu izvršenja Akcionog plana Strategije upravljanja vodama FBiH 2010 – 2022, za prvi četverogodišnji period te na osnovu konstatiranog predložiti konkretnije aktivnosti na realizaciji istog i izvestiti Vladu FBiH;
- Izvještavanja o utrošku sredstava razvojno - investicijskih projekata u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH,
- da se u skladu sa zakonskim i ostalim propisima za završene razvojno – investicijske projekte sačini Završni izvještaj o završetku projekata i dostavi nadležnim institucijama i organima (Federalnom ministarstvu finansija, Vladi FBiH) na razmatranje;
- osiguranje dosljedne primjene Uredbe o uslovima, načinu korištenja i nabavci službenih putničkih automobila u organima uprave FBiH i Pravilnika o uslovima, načinu korištenja i nabavi službenih putničkih automobila u dijelu korištenja vozila za službene potrebe, popunjavanja obrasca PN4, kao i u dijelu parkiranja istih na parking prostoru nakon završetka radnog vremena.
- osiguranja da se isplata troškova mobilnih telefona vrši u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH o ograničenju troškova korištenja službenih telefona i drugih telefona u federalnim organima uprave kao i Pravilniku o načinu korištenja službenih mobilnih i drugih telefona u kancelarijama;
- zaključivanja ugovora o djelu na određeno vrijeme jednokratno, u skladu sa zakonskim propisima sa točno definisanim poslovima koje treba izvršiti;
- popunjavanje radnih mesta definisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji na način utvrđen Zakonom o državnoj službi u FBiH. Također ugovore o djelu zaključivati za poslove za koje je propisima uredena mogućnost zaključivanja istih;

- osiguranje dosljedne primjene pisanih procedura i pravila, kao i praćenje sistema internih kontrola, radi uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola, a u cilju efikasnog trošenja javnih sredstava i dosljedne primjene zakonskih propisa;
- osigurati da se u skladu sa postojećim propisima od strane nadležnih institucija izvrši kontrola i superkontrola unesenih podataka u Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava.

Ministarstvo **nije postupilo** po datim preporukama koje se odnosi na:

- obaveze, odnosno rashode na teret budžetske tekuće godine stvarati u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH, samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta;
- da se svi rashodi i izdaci priznaju i iskazuju u onom periodu kada je obaveza i nastala u skladu sa članovima 76. i 97. Zakona o budžetima u FBiH i članovima 4. i 20. Uredbe o računovodstvu budžeta FBiH, a sve u cilju iskazivanja realnog i tačnog finansijskog rezultata;
- osiguranje da se u skladu sa svojim nadležnostima, na osnovu prethodno utvrđene blagovremenosti i potpunosti dostavljene dokumentacije, izvrši kontrole na terenu preostalih neobrađenih zahtjeva aplikanata po osnovu Programa utroška sredstava poticaja za poljoprivredu za 2012. godinu i nakon utvrđenog činjeničnog stanja u suradnji sa Vladom FBiH i Federalnim ministarstvom finansija poduzmu aktivnosti na konačnom rješavanju preostalih zahtjeva aplikanata po navedenom osnovu;
- Osiguranja pripreme na vrijeme Pravilnika o uslovima i načinu ostvarenja novčanih podrški po modelu ostalih novčanih podrški u poljoprivredi kojim se propisuju uslovi koje mora ispuniti pravna i fizička osoba za ostvarivanje prava po navedenom modelu kao i na vrijeme formirati Komisiju za ostale podrške kako bi ista u skladu sa Rješenjem o formiranju Komisije i Poslovnikom o radu mogla na vrijeme završiti svoje zadatke;
- poduzimanje aktivnosti na uspostavljanju odgovarajućeg informacionog sistema za obradu novčanih podrški i uspostavljanju centralne baze podataka po vrstama novčanih podrški i klijentima, u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama i ruralnom razvoju. Također nije osigurano da navedena baza ima zadovoljavajući nivo sigurnosti podataka i da bude povezana sa registrima poljoprivrednih gazdinstava i klijenata, kao i registrima životinja;
- u primjenjivanju prilikom vršenja popisa imovine, potraživanja i obaveza dosljedno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH u cilju usaglašavanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, te popisom obuhvatiti sve kreditne linije koje se vode pri Ministarstvu, kao i njegovim jedinicama za implementaciju projekata;
- vršenja kontrole i odabira korisnika - predmeta na temelju prethodno izvršene analize rizika i da se donesu interne procedure kojima će se jasno i precizno propisati način obavljanja kontrole na terenu, odabir i broj korisnika kontrole, koje će obavljati relevantna komisija ili neko drugo tijelo, kao i odgovornost njihovih članova, u cilju osiguranja efikasnije, kvalitetnije i pravovremene kontrole korisnika novčanih potpora;
- donošenje internog akta kojim bi se regulisao redoslijed, način i rokovi razmatranja podnesenih zahtjeva za novčanim podrškama po temelju poticaja za poljoprivredu i unos istih, od strane Službe za finansije u sistem trezora na plaćanje;
- sačinjavanja Programa utroška sredstva poticaja za poljoprivredu i dosljednog primjenjivanja odredbe članova 4. i 10. Zakona o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvoju u dijelu poštivanja zakonskih rokova i saradnje sa odborima za poljoprivredu Parlamenta FBiH, kao i kreiranja i izvršavanja modela za poticaje proizvodnji;
- osiguranja da se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizirani poslovi i zadaci vezani za implementaciju projekata od značaja za Federaciju iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, obavljaju u okviru Sektora za upravljanje projektima, u skladu sa članom 4. Uredbe o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstvima za razvoj u FBiH i Akcionim planom usklađivanja jedinica za implementaciju projekta, a u cilju uspostavljanja hijerarhijske odgovornosti za njihovu realizaciju;

- da se u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija izvrši iskazivanje istinitog i tačnog prikazivanja planova i realizacije kapitalnih projekata koji se finansiraju iz ino i domaćih izvora a za koje je isto nadležno;
- da se u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija, dogovori način upravljanja i knjigovodstvenog evidentiranja plasiranih sredstava finansijskim institucijama (bankama i mikrokreditnim organizacijama), u vidu kreditnih linija koje su preostale nakon završetka projekta „Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja/ FBiH (IFAD III – 562 BA) u iznosu od 12.637.755 KM, projekta „Mala komercijalna poljoprivreda“ u iznosu od 1.823.993 Eura, projekta „Unapređenje ruralnog preduzetništva (IFAD Lo – 697 BA, OFID Lo 1113-P) u iznosu od 8.429.643 KM;
- preduzete aktivnosti Ministarstva u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija, prema finansijskim institucijama, vezano za plasman sredstava putem kreditnih linija iz razvojno – investicijskih projekata, kako bi se utvrdilo da su doznačena sredstva u prethodnom periodu korištena u skladu sa ugovorima za razvoj poljoprivrede, u obezbjeđenju redovnog mjesecnog izvještavanja i praćenja utroška sredstava u skladu sa ugovorom za utvrđene namjene ili da se izvrši njihovo zatvaranje.

Nije izvršena ocjena postupanja po sljedećim preporukama, iz razloga što u 2015. godini nije bilo aktivnosti, odnosno iz razloga prestanka važenja određenih propisa:

- definisati uslove i kriterije na osnovu kojih će se vršiti odabir proizvodnje orijentisane izvozu koja će se poticati i utvrditi poticajne cijene za istu na osnovu usvojenih strateških opredjeljenja, Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarenja novčane podrške po modelu ostalih vrsta novčanih podrški u poljoprivredi;
- realizaciju sredstava Rezervi utvrđenih Programom podrški izvršiti na osnovu prethodno utvrđenih kriterija u cilju transparentnosti i pravičnosti raspodjele navedenih sredstava;
- Nije se postupalo u skladu sa članom 67. Zakona o upravnom postupku, to jest učiniti one radnje koje će osigurati da se nedostaci otklone i odrediti rok u kojem je podnositelj zahtjeva dužan to učiniti za primljeni podnesak (zahtjev) koji sadrži formalne nedostatke ili je nepotpun;
- nastaviti sa aktivnostima sa Vladom FBiH kako bi se u skladu sa članom 43. Zakona o poljoprivredi osnovalo Federalno vijeće za poljoprivredu i ruralna područja, te da isto obavlja propisane aktivnosti i podnosi izvještaj nadležnim organima i institucijama;
- u skladu sa članom 59. Zakona o budžetima u FBiH, uz zahtjev za preraspodjelu odobrenih sredstava, priložiti odgovarajuću dokumentaciju na osnovu koje se Ministarstvu finansija daju na uvid razlozi za dodatnim sredstvima na budžetskoj stavci koja se povećava do kraja godine, odnosno razlozi za smanjenje odobrenih budžetskih stavki.

4. Sistem internih kontrola i interna revizija

Menadžment Ministarstva je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema internih kontrola u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Efikasan sistem internih kontrola zahtijeva jasnu internu komunikaciju da svi zaposleni u potpunosti poštuju i provode usvojene politike i procedure kojima su obuhvaćeni poslovi i radni zadaci na koje su raspoređeni u svrhu obavljanja istih.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva utvrđena je unutrašnja organizacija, djelokrug organizacionih jedinica, sistematizacija radnih mesta, opis poslova i zadataka sa radnim mjestima. Na dan 31.12.2015. godine u Ministarstvu je bilo uposleno 94 izvršioca. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji stručni i upravni poslovi iz nadležnosti Ministarstva obavljaju se putem sljedećih organizacionih jedinica: Kabinet ministra, Sektor za poljoprivredu i prehrambenu industriju, Sektor za ruralni razvoj i poljoprivredne savjetodavne službe, Sektor za poljoprivredna plaćanja, Sektor za veterinarstvo, Sektor za vode, Sektor za šumarstvo i Sektor za upravljanje projektima.

Poslovnikom o radu stručnog kolegija Ministarstva od 04.07.2013. godine Ministar sjednice kolegija saziva po potrebi samostalno ili na prijedlog nekog od članova kolegija. Od imenovanja Ministra u aprilu 2015. godine održan je samo jedan stručni kolegiji na kojem je istaknuta potreba za redovnim održavanjem istih. **S obzirom na široku nadležnost Ministarstva, problematiku vezanu za prenesene obaveze i**

neimenovanja savjetnika ministra smatramo da je neodržavanjem redovnih stručnih kolegija narušen tok informacija između ministra i pomoćnika ministra kako i informacije između Sektora koji su rezultirali sa kašnjenjima u realizaciji i nepotpunim informacijama po Sektorima.

Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH („Sl. novine FBiH“, broj 106/14) predviđeno je da Ministarstvo putem organizacione jedinice u svom sastavu implementira projekte od značaja za Federaciju koje odobri Vlada FBiH i upravlja domaćim i stranim sredstvima namijenjenim za realizaciju projekata. Za obavljanje navedenih poslova, u okviru Ministarstva formiran je Sektor za upravljanje projektima sa 19 sistematizovanih radnih mjesta sa tri Jedinice za implementaciju projekata: Jedinica za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja, Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi i Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH“. Vezano za navedeno konstatovano je da nije implementiran Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji u dijelu inkorporiranja rada Jedinice za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja i Jedinice za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi. Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH“ ima svoje prostorije u Ministarstvu i dva uposlenika raspoređena u skladu sa Pravilnikom.

Pravilnikom o internoj kontroli Ministarstva definisani su kontrolni postupci, postupci informisanja i komuniciranja, te izvršena procjena rizika za određene aktivnosti i propisani postupci nadgledanja za pojedine procese poslovanja. Istim Pravilnikom je izvršena procjena kontrolnog rizika za sve značajnije procese koji obavljaju sektori i službe, u cilju smanjenja vjerovatnoće da će doći do neželjenih dešavanja zbog nedovoljnog funkcionisanja internih kontrola. Ministarstvo je sačinilo značajan dio internih akata kojima je regulisan sistem internih kontrola, a dio tih akata je u 2015. godini inoviran. Potrebno je istaći i naglasiti značajne greške, kršenje procedura i važećih Zakona i internih Pravilnika kao na primjer: dodjela, kontrola i nadzor sredstva za poticaje, godišnji popis imovine, obaveza i potraživanja, naknada za odvojeni život i rad u komisijama, ugovori o djelu, javne nabavke i sl. **Međutim, ne može se potvrditi da se doneseni akti i procedure vezane za uspostavu sistema internih kontrola u potpunosti implementiraju imajući u vidu utvrđene propuste tokom obavljanja revizije za 2015. godinu što je ukazano u ovom revizorskom izveštaju.** Također ističemo da se određeni propusti ponavljaju duži niz godina i da po datim preporukama za ključne postupke poslovanja uglavnom nije postupljeno.

Uspostaviti komunikaciju na zadovoljavajućem nivou unutar Ministarstva između Sektora i Ministra kako ne bi dolazilo do kašnjenja u realizaciji poslova iz zakonske nadležnosti Ministarstva;

Poboljšati funkcionisanje internih kontrola dosljednom primjenom svih internih procedura i pravila kao i nadogradnju postojećih i donošenje novih nedostajućih akata.

Interna revizija

Interna revizija u Ministarstvu je uspostavljena na način da je formirana Jedinica za internu reviziju. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji za obavljanje poslova u Jedinici sistematizovana su četiri radna mjesta, a popunjeno je samo mjesto načelnika Jedinice. Godišnji plan interne revizije sačinjen je na osnovu Strateškog plana rada interne revizije za period 2013.-2015. godina donesenog iz 2012. godini. U toku 2015. godine od planiranih šest Ministarstvo je izvršilo četiri revizije i to: blagajničko poslovanje, poticaji za veterinarstvo, poticaji (transfer) za poljoprivredu – biljna proizvodnja i transfer za poljoprivredu – animalna proizvodnja (transferi utvrđeni Budžetom FBiH za 2014. godinu). U postupku predmetne revizije konstatovali smo određene nedostatke u radu interne revizije koji se ogledaju u slijedećem:

- Ministarstvo nije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru FBiH kao i Metodologijom rada interne revizije u javnom sektoru u FBiH vršilo procjene rizika te ažuriralo jednom godišnje Strateški plan rada na osnovu kojeg se priprema Godišnji plan,
- nije donesen Pravilnik o internoj reviziji i operativna uputstva,
- izveštaji o obavljenoj internoj reviziji sadrže nalaze i preporuke ali ne sadrže stručno revizorsko mišljenje o uspostavljenom sistemu internih kontrola u revidiranom procesu,
- nije prezentirana dokumentacija o aktivnostima po datim preporukama interne revizije niti o praćenju realizacije istih.

Imajući u vidu prethodno navedeno smatramo da interna revizija u Ministarstvu nije obavljena na način i po procedurama kako je to propisano Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika kao i Metodologijom rada interne revizije u javnom sektoru u FBiH.

Poduzeti aktivnosti da se interna revizija obavlja u skladu sa aktivnostima definisanim Zakonom o internoj reviziji FBiH, te ostalim podzakonskim propisima u dijelu redovne identifikacije i procjene rizika, te ažuriranja Strateškog plana rada interne revizije, kao i dokumentovanja praćenja aktivnosti poduzetih po preporukama internog revizora.

U toku revizije prezentirana je Izjava o fiskalnoj odgovornosti koja je urađena i dostavljena u skladu sa članom 2. i članom 6. Pravilnika o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti („Službene novine Federacije BiH“ broj 34/14), ali nisu dostavljeni svi prilozi kao što su Plan otklanjanja nepravilnosti za budžetsku 2015. godinu i Izveštaj o otklonjenim nepravilnostima utvrđenim u prethodnoj godini. Također, Izjava o fiskalnoj odgovornosti za 2015. godinu potpisana je od strane ministra 11.03.2016. godine za period od preuzimanja manda od 01.04.2015. godine. Za prva tri mjeseca 2015. godine prethodni ministar je potpisao izjavu o fiskalnoj odgovornosti za period od 01.01.2015. do 31.12.2015. godine. **Na osnovu prezentirane dokumentacije ne možemo potvrditi da je izjava o fiskalnoj odgovornosti dostavljena sa svim pratećim prilozima i za cijeli budžetski period u skladu sa Zakonom o budžetima i Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

Osigurati dosljednu primjenu Zakon o budžetima i Pravilnika o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti u dijelu koji se odnosi na priloge.

5. Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva

U skladu sa Zakonom o poljoprivredi („Sl. novine FBiH“ br. 88/07, 4/10, 27/12 i 7/13) poljoprivredna politika se provodi prema Srednjoročnoj strategiji razvijanja poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH. Ista sadrži kratkoročne i srednjoročne ciljeve, mjere, vremenski slijed, nositelje i rokove ostvarenja tih ciljeva u sektoru poljoprivrede i donosi se na razdoblje od pet godina. Ministarstvo utvrđuje i priprema temeljne elemente za izradu poljoprivredne strategije koju, nakon razmatranja i utvrđivanja Vlade FBiH, usvaja Parlament FBiH.

Prijedlog srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2015. - 2019. godina Vlade FBiH je utvrdila 22.05.2015. godine, a Parlament FBiH istu usvojio 08.06.2015. godine sa zaključkom da Vlada FBiH do 31.12.2015. godine u parlamentarnu proceduru dostavi Prijedlog izmjena i dopuna iste na osnovu prethodno datih primjedbi, sugestija i mišljenja nadležnih institucija i organizacija. Ministarstvo je 25.06.2015. godine uputilo poziv naučnim i istraživačkim institucijama, kantonalnim ministarstvima zaduženim za poslove poljoprivrede, poljoprivrednim udruženjima, Savezu općina i gradova FBiH i nevladinim organizacijama da dostave primjedbe, sugestije, mišljenja i prijedloge Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Do kraja revizije nije prezentirano da je Ministarstvo primilo povratne informacije, prijedloge ni primjedbe tako da Parlamentu FBiH nisu dostavili Prijedlog izmjena i dopuna srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2015. – 2019. Ministarstvo je izradilo Godišnji Operativni Program implementacije strategije za 2015. godinu od 24.06.2015. godine.

Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Poticaji za poljoprivredu“ za 2015. godinu i provedbeni propisi za implementaciju istoga, u skladu sa članom 28. Zakona o poljoprivredi i članom 4. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju, planiraju se na osnovu usvojenih strateških opredjeljenja od strane Parlamenta FBiH. Uvidom u Srednjoročnu strategiju razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2015. – 2019. godina planirana sredstva za 2015. godinu kao i usvojena područja djelovanja i operativni ciljevi nisu implementirani u potpunosti u Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Poticaji za poljoprivredu“ za 2015. godinu. Program poticaja za 2015. godinu je odobren u nižem iznosu i sa mjerama koncentriranim na proizvodnju i direktna plaćanja, dok su Strategijom određene i mjere kao što su ruralni razvoj i opće usluge u poljoprivredi.

Program novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju uskladiti sa usvojenim strateškim opredjeljenjima u skladu sa Zakonom o poljoprivredi, na osnovu Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora.

Program novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju se, u skladu sa članom 4. Zakona o novčanim podrškama, treba donositi sa Srednjoročnom strategijom razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH, kojim se utvrđuje visina sredstava za pojedine modele novčanih podrški, opći i posebni kriteriji za njihovo ostvarenje koji nisu propisani Zakonom, te drugi posebni uslovi. Program novčanih podrški za 2015. godinu nije donesen na vrijeme jer se kasnilo i sa usvajanjem Budžeta FBiH za 2015. godinu i činjenice da nije bila usvojena Srednjoročna strategija razvoja poljoprivrednog sektora 2015 – 2019. godine koja je po Zakonu o poljoprivredi osnova za izradu Programa. S obzirom da je usvojena Srednjoročna strategija razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH, pored pobrojanih osnova za donošenje navedenog Programa, prilikom izrade Programa za 2015. godinu djelimično su uzeti u obzir i strateška opredjeljenja iz iste, tako da ne možemo da prihvatimo opravdanje za kašnjenje. U skladu sa zakonskim odredbama, konačan Prijedlog Programa podrški priprema Ministarstvo, u saradnji sa odborima za poljoprivredu Parlamenta FBiH. Nakon usvajanja navedene Strategije ministarstvo je pokrenulo proceduru donošenja Programa novčanih podrški za 2015. godinu uz prikupljeno mišljenje Odbora za poljoprivredu zastupničkog doma, dok mišljenje Odbora Doma naroda nisu imali jer nije isti formiran, te prijedlog Vladi FBiH dostavili 01.07.2015. godine. Program novčanih podrški za 2015. godinu je objavljen 15.07.2015. godine, rok za realizaciju je 60 dana od donošenja Budžeta za tekuću godinu, što u ovom slučaju znači rok je bio 31.05.2015. godine.

Imajući u vidu da je Vlada FBiH na prijedlog Ministarstva 01.07.2015. godine usvojila Program utroška sredstava poticaji za poljoprivredu za 2015. godinu, konstatujemo da isti nije usvojen u zakonski propisanom roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2015. godinu.

Zakonom o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH, ("Sl. novine FBiH", broj 52/14) i Uredbom o postupku finansijske konsolidacije privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Sl. novine FBiH", broj 70/14), na prijedlog Ministarstva Vlada FBiH je donijela odluke o finansijskoj konsolidaciji za 3 privatna preduzeća (Mapex d.d. Maglaj, Klas d.d. Sarajevo i Hepok d.d. Mostar) i 1 preduzeće sa učešćem državnog kapitala 90,33% (Agrokomer d.d. Velika Kladuša).

U skladu sa naprijed navedenim Ministarstvo je dužno pratiti realizaciju postupka finansijske konsolidacije i o tome redovno, a najmanje jednom u šest mjeseci informisati Vladu FBiH. Ministarstvo je 04.03.2016. godine pripremilo i Vladi FBiH dostavilo Informaciju o realizaciji postupka finansijske konsolidacije u privrednim društvima u FBiH na razmatranje sa zaključkom da društva nisu postupila u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima, te izuzev Agrokomerca d.d. Velika Kladuša, nisu mjesечно izvještavali Ministarstvo o postupku finansijske konsolidacije. Također, sva privredna društva nisu postupila u skladu sa navedenom Uredbom i postigla sporazume sa nadležnim institucijama, a krajnji rok za potpisivanje sporazuma je bio 01.04.2015. godine.

Privredna društva nisu u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke i Sporazuma o finansijskoj konsolidaciji sa povjeriocima, započeli izvršavati sve svoje tekuće finansijske obaveze u skladu sa naprijed navedenim propisima, kako bi se finansijske konsolidacije konkretnog dužnika okončale.

Godišnji izvještaj o stanju poljoprivrede u prethodnoj kalendarskoj godini (Zeleni Izvještaj) Ministarstvo je zakonskom roku sačinilo i dostavilo Vladi FBiH, koja je isti utvrdila zaključkom i proslijedila Parlamentu FBiH na razmatranje i prihvatanje. Zeleni izvještaj za 2015. godinu u je u fazi izrade.

Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava (u daljem tekstu: registri) Ministarstvo je uspostavilo u skladu sa Zakonom o poljoprivredi. Istim je definisano da korisnici novčanih podrški i drugih oblika podrške u poljoprivredi, odnosno klijenti, mogu biti pravna lica sa sjedištem u FBiH i fizička lica koja imaju prebivalište u FBiH, a registrirana su za poljoprivrednu proizvodnju i upisana kao poljoprivredni proizvođači u navedene registre. Značaj upisa u registre je i u osiguranju transparentnosti u trošenju sredstava namijenjenih podršci u poljoprivredi, postepenom usklađivanju sa zahtjevima Europske unije radi korištenja sredstava iz predpristupnih fondova namijenjenih BiH, kao i obavljanju popisa ljudskih potencijala, zemljišta i životinja na poljoprivrednim gazdinstvima, u cilju što racionalnijeg, bržeg i kvalitetnijeg planiranja mjera nadležnih organa za pružanje podrške poljoprivrednog razvoja. Zakonom o novčanim podrškama je propisano da nosilac poljoprivrednog gazdinstva zahtjev za upis u registre podnosi nadležnoj općinskoj službi

na čijem području se nalazi sjedište pravnog lica i obrta, odnosno prebivalište fizičkog lica nosioca porodičnog poljoprivrednog gazdinstva i da Ministarstvo vodi Centralni registar za Federaciju, te je dužno osigurati tehničke uslove za elektronsko funkcionisanje registra. **Ministarstvo je 15.10.2015. godine uputilo zahtjev svim općinama da izvrše kontrolu i dostave izvještaje, na što su samo 44 općine odgovorile.** Po dostavljenu svih izvještaja ministarstvo će pristupit super kontroli. Unos podataka od strane službenika na lokalnom nivou nije iskontrolisan na način predviđen Pravilnikom o upisu u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata, niti je na lokalnom nivou izvršena dodatna kontrola unosa kvaliteta podataka od strane prepostavljenih općinskih službenika. Navedeno je uticalo da Ministarstvo nije uradilo ni superkontrolu kako bi se provjerilo izvršenje kontrole kvaliteta unesenih podataka što u konačnici može da ima posljedice na obračun i visinu isplate novčanih podrški.

Inicirati aktivnosti da nadležne institucije izvrše kontrolu i superkontrolu unesenih podataka u Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava.

Obavljanje poslova iz oblasti šumarstva u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave u nadležnosti je Ministarstva. Obzirom da je oblast šumarstva zakonski neuređena od 06.12.2011. godine, Ministarstvo je tokom 2014. godine sačinjavalo i dostavljalo Vladi FBiH Informacije o stanju u oblasti šumarstva kao posljedica nepostojanja zakona o šumama i prijedloge za donošenje određenih odluka koje će se primjenjivati do donošenja zakona na nivou Federacije BiH. U cilju hitnog donošenja Zakona o šumama Vlade FBiH je 09.06.2015. godine donijela Zaključak kojim je usvojila Informaciju Ministarstva o stanju u oblasti šumarstva, formirala Radnu grupu i zadužila Ministarstvo da uz pomoć radne grupe i u saradnji sa kantonalnim ministarstvima nadležnim za poslove šumarstva, Savezom općina i gradova Federacije BiH, šumsko privrednim društvima, naučnim i drugim nadležnim institucijama što hitnije pripremi tekst Nacrtu zakona o šumama. Radna grupa je izradila tekst Prednacrta zakona o šumama i isti 31.07.2015. godine uputila zainteresiranim stranama da daju svoje primjedbe i sugestije.

Utvrđen je Prednact zakona o šumama i isti dostavljen Vladi FBiH na razmatranje 12.02.2016. godine. Zaključkom od 18.02.2016. godine Vlada FBiH je zadužila Ministarstvo da razmotri primjedbe iznesene u raspravi. Ministarstvo je 12.04.2016. godine održalo Javnu raspravu za Prednacrta zakona o šumama na kojij je učestvovalo 37 zainteresiranih strana. Korigovani tekst Prednacrta zakona o šumama nakon implementiranih primjedbi, u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH i Javne rasprave, dostavljen je na razmatranje Vladi FBiH. **Vlada FBiH je 27.05.2016. godine utvrdila i u parlamentarnu proceduru uputila Nacrt zakona o šumama.**

Obavljanje poslova iz oblasti voda u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave u nadležnosti je Ministarstva. Zakonom o vodama („Sl. novine FBiH“, broj 70/06) uređuje se način upravljanja vodama unutar teritorije Federacije, a isto obuhvata: zaštitu voda, korištenje voda, zaštitu od štetnog djelovanja voda i uređenje vodotoka i drugih voda. Izrada Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama (u daljem tekstu: ZOV) bilo je predviđeno godišnjim Programom rada Ministarstva u kontinuitetu od 2012. do 2015. godine, a ministar je u 2012. godini donio Rješenje o imenovanju Stručne radne grupe (9 članova) za izradu istog. Prednacrt Izmjena i dopuna ZOV-a, upućen je Vladi FBiH na razmatranje i usvajanje, ali isti Vlada FBiH je 30.01.2014. godine vratila Ministarstvu na doradu. Ministarstvo je nakon razmotrenih primjedbi dostavilo očitovanje 15.05.2014. godine i predložilo ponovo razmatranje Prednacrta izmjena i dopuna navedenog zakona. Prezentirano je izjašnjenje Ministarstva 21.04.2015. godine kojim se predlaže povlačenje iz procedure Prednacrta ZOV-a. Kao razlog se navodi protek više od godinu i po dana od pripreme istog, kompleksnosti materije koju tretira predmetni propis, promjene koje su nastupile u međuvremenu, pogotovo katastrofalnih poplava i istim iniciranih dodatnih zahtjeva za izmjene pravnog okvira u ovoj oblasti. Vlada FBiH je usvojila Izvještaj Komisije za usklađivanje odredbi Nacrtu zakona o zaštiti okoliša sa odredbama propisa iz oblasti zaštite voda i prostornog uređenja te zaključkom od 22.10.2015. godine zadužila Ministarstvo, Federalno ministarstvo prostornog uređenja i Federalno ministarstvo okoliša i turizma da pristupe formiranju radnih grupa za usklađivanje zakona koji uređuju oblasti prostornog uređenja, zaštite okoliša i upravljanja vodama, svako iz svoje nadležnosti, te da se izrade novi tekstovi zakona svako za svoju oblast s ciljem usklađivanja spomenutih oblasti. Stručna radna grupa Ministarstva je imenovana 01.12.2015. godine i radi na novom Radnom tekstu ZOV-a u svrhu usklađivanja istog sa zakonima o prostornom uređenju i zaštite okoliša. Rok za dostavu istog Vladi FBiH 31.03.2016. godine, a tekst

Prednacrt ZOV-a postavljen je na web stranicu Ministarstva u februaru 2016. godine. ZOV je upućen na upit za mišljenja nadležnih institucija 13.06.2016. godine a po pribavljanju istih bit će upućen Vladi FBiH na razmatranje.

U okviru svojih nadležnosti poduzeti aktivnosti na konačnoj izradi Zakona o izmjenama i dopunama zakona o vodama.

Strategija upravljanja vodama FBiH (u daljem tekstu: SUV), u skladu sa članom 24. Zakona o vodama, Parlament FBiH je donio u 2011. godine¹ za period 2010. – 2022. godina. Sastavni dio Strategije je i Akcioni plan za implementaciju sa navedenim ciljevima i mjerama koje treba implementirati po oblastima, odgovornim institucijama za provođenje mjera, planiranim rokovima realizacija mjera, parametrima za ocjenu uspješnosti provođenja mjera i potrebnim ulaganjima za implementaciju. Potrebna ulaganja za implementaciju iste procijenjena su na iznos od 2.760.695.000 KM od čega korištenje voda 1.166.000.000 KM, zaštita voda 952.600.000 KM, zaštita štetnog djelovanja voda 621.000.000 KM, institucionalno jačanje sektora voda 11.200.000 KM, pravno uređenje 4.025.000 KM i ekonomski okvir 5.780.000 KM. Dinamikom investiranja u planskom periodu 2010. – 2022. godine, predviđeno je da se u prvom četverogodišnjem periodu realizuje 23%, u drugom 37% i trećem 40%. Sa 31.12.2014. godine nije urađena Analiza izvršenja Akcionog plana Strategije upravljanja vodama za prvi četverogodišnji period, niti je utvrđen stupanj realizacije planiranih aktivnosti sa predloženim daljim aktivnosti o kojima se trebala infomrisati Vlada FBiH. Iako je Ministarstvo 16.12.2014. godine dostavilo svim institucijama učesnicima u realizaciji SUV-a zahtjev sa uputstvom za dostavu podataka za realizaciju mjera iz SUV-a za prvi četverogodišnji period sa rokom dostave do 15.02.2015. godine, samo je 9 (od 18) institucija iste dostavilo. Urgencijom od 04.03.2015. godine podatke je dostavilo još 6 institucija. Dostavljeni podaci su u Ministarstvu objedinjeni, ali prema informaciji nadležnih su nepotpuni za analizu i pripremu informacije. Ministarstvo je pripremilo Draft III Informacije o izvršenju Akcionog plana realizacije mjera Strategije Upravljanja Vodama Federacije BiH (2010-2022) za I četverogodišnji period od 2011.- 2014. godine, sa Prijedlogom zaključaka za Vladi FBiH. Nakon dobijanja mišljenja i komentara od nadležnih institucija krajem decembra 2015. godine, izvršit će usklađivanje i završno niveliranje Informacije i Zaključaka, te njihovo upućivanje Vladi FBiH. Informacija nije dostavljena Vladi FBiH na razmatranje.

Nastaviti aktivnosti na izradi analize izvršenja Akcionog plana Strategije upravljanja vodama FBiH 2010 – 2022, za prvi četverogodišnji period i na osnovu konstatovanog predložiti konkretnije aktivnosti na realizaciji istog.

5.1 Razvojno – investički projekti ministarstva

Planom razvojno – investicijskih projekata u FBiH, koji čine sastavni dio Budžeta FBiH za 2015. godinu, utvrđeni su projekti u nadležnosti Ministarstva, a isti su se finansirali iz kreditnih sredstava, donacija i Budžeta FBiH, odnosno općina. Prema prezentovanim podacima od strane Ministarstva, putem implementacijskih jedinica za realizaciju projekata: Jedinice za šumarstvo PIU, Ureda za koordinaciju (PCU) i Jedinice za upravljanje projektom WATSAN FBiH u 2015. godini, utrošena su sredstva u iznosu od 55.635.328 KM². Za projekte iz oblasti voda (Zaštita kvaliteta voda i Upravljanjem slivom Neretve i Trebišnjice), Ministarstvo je formiralo Upravljačke timove od strane uposlenika Agencija za vodno područje rijeke Save i Agencija za vodno područje slivova Jadranskog mora, od strane Sektora za vode Ministarstva se vrši praćenje i koordinacija, a u 2015. godini za implementiranje istih utrošeno je 6.724.325 KM.

Pregled utroška sredstava kroz projekte, sa uporednim pokazateljima u odnosu na ugovorene i planirane iznose finansiranja dajemo u sljedećoj tabeli:

¹ Strategiju upravljanja vodama za period 2010. – 2022. godina je usvojio Predstavnički dom Parlamenta FBiH 20.10.2010. godine, a Dom naroda Parlamenta FBiH 20.12.2011. godine. Strategija predstavlja osnovni strateško planski dokument u oblasti voda u kome je izvršeno snimanje postojećeg stanja i definisani strateški ciljevi, sa utvrđenim operativnim ciljevima i mjerama za dostizanje tih ciljeva.

² Utrošak sredstava kroz razvojno – investicijske projekte koje realizuju Jedinica za šumarstvo PIU, Ured za koordinaciju (PCU) i Jedinice za upravljanje projektom WATSAN FBiH ne iskazuje se u finansijskim izvještajima Ministarstva.

Rb.	Naziv projekta	Izvor finansiranja	Ugovoren iznos finansiranja	Povučena sredstva do 31.12.2015.	Realizacija do 01.01.2015. godine	Plan realizacije u 2015. godini	Realizovano u 2015. godini	Ukupno realizovano do 31.12.2015.g.	
1.	Projekat vodosnabdijevanja i sanitacija u FBiH - WATSAN FBiH	Kredit	100.043.459	9.974.733	2.683.407	13.567.792	6.412.689	9.096.096	
		Grant	27.771.146	24.630.945	1.026.614	29.944.592	17.399.846	18.426.460	
		Budžet općina	100.805.674	47.142.062	42.597.108	1.971.600	4.544.954	47.142.062	
		Budžet FBiH	344.250	0		344.250	5	5	
		Ukupno	228.964.528	81.747.740	46.307.129	45.828.234	28.357.494	74.664.623	
2.	Unapređenje uvjeta života na selu IFAD 772BA	IFAD kredit	7.133.000	5.719.360	19.497.060	4.400.618	10.355.333	29.852.391	
		OFID kredit	9.034.000	8.127.382					
		Budžet FBiH	2.263.000	551.925					
		Ukupno	18.430.000	14.398.667	19.497.060	4.400.618	10.355.333	29.852.391	
3.	Poljoprivreda i ruralni razvoj ARDP	Kredit	15.750.000	15.202.591	14.076.669	1.328.068	728.914	14.805.583	
		Grant	4.325.478	4.325.478	4.325.478			4.325.478	
		Budžet FBiH	3.871.064	3.871.064	2.849.578	598.532	553.914	3.403.492	
		Ukupno	23.946.542	23.399.133	21.251.725	1.926.600	1.282.828	22.534.553	
4.	Projekat razvoja navodnjavanja	Kredit	27.845.953	7.056.382	2.586.270	10.892.313	2.838.636	5.424.906	
		Grant							
		Budžet FBiH	4.913.992	1.362.140	465.994	1.928.141	500.934	966.928	
		Ukupno	32.759.945	8.418.522	3.052.264	12.820.454	3.339.570	6.391.834	
5.	Projekt održivog upravljanja šumama i krajolikom	Kredit							
		Grant	3.964.000	778.222	5.898	1.642.330	398.444	404.342	
		Budžet FBiH		281					
		Ukupno	3.964.000	778.503	5.898	1.642.330	398.444	404.342	
6.	Projekat hitnog oporavka od poplava	Kredit	82.249.660	11.590.361	44.142	17.640.940	11.544.850	11.588.992	
		Grant							
		Budžet FBiH		606					
		Ukupno	82.249.660	11.590.967	44.142	17.640.940	11.544.850	11.588.992	
7.	Projekat zaštite od poplava Drine - Drina FPP	Kredit	14.968.500	1.955.830	0	830.500	356.809	356.809	
		Grant							
		Budžet FBiH		400					
		Ukupno	14.968.900	1.956.230	0	830.500	356.809	356.809	
Ukupno 1			405.283.575	142.289.762	90.158.218	85.089.676	55.635.328	145.793.544	
8.	GEF – Neretva i Trebišnjica	Kredit		-					
		Grant	4.545.271	4.524.603	2.640.713	1.225.301	1.207.721	3.848.434	
		Budžet FBiH	625.267	430.250	309.945	315.322	119.306	429.251	
		Ukupno	5.170.538	4.954.853	2.950.658	1.540.623	1.327.027	4.277.685	
9.	Kanalizacijski sustav Ljubuški TF 012620	Kredit	-	-					
		Grant	3.716.077	3.705.900	2.891.401	824.676	814.450	3.705.851	
		Budžet FBiH							
		Ukupno	3.716.077	3.705.900	2.891.401	824.676	814.450	3.705.851	
10.	GEF – Zaštita kvaliteta voda	Kredit	-	-					
		Grant	37.500.000	24.900.000	21.310.000	10.000.000	3.555.948	24.865.948	
		Budžet FBiH	6.400.000	5.000.000	4.030.000	2.000.000	1.026.900	5.056.900	
		Ukupno	43.900.000	29.900.000	25.340.000	12.000.000	4.582.848	29.922.848	
			52.786.615	38.560.753	31.182.059	14.365.299	6.724.325	37.906.384	
Ukupno 1 + 2			458.070.190	180.850.515	121.340.277	99.454.975	62.359.653	183.699.928	

Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija FBiH („Sl. novine FBiH“, broj 106/14) predviđeno je da Ministarstvo putem organizacione jedinice u svom sastavu implementira projekte od značaja za Federaciju, koje odobri Vlada FBiH, i upravlja domaćim i stranim sredstvima namijenjenim za realizaciju projekata. Za obavljanje navedenih poslova, u okviru Ministarstva, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva sistematizovan je Sektor za upravljanje projektima u čijem sastavu se nalaze tri implementacijske jedinice: PIU šumarstva, Ured za koordinaciju projekata za razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja (PCU) i Jedinica za upravljanje projektom „Snabdijevanja vodom i sanitacija u FBiH“ (WATSAN). Međutim isti, kao i prethodne godine, nije implementiran u dijelu inkorporiranja rada navedene dvije Jedinice za implementaciju projekata (PIU-a i PCU-a) u rad Ministarstva. Utvrđili smo da su jedinice za implementaciju projekata Ministarstvu dostavljali IP obrasce, izuzev za projekt WATSAN FBiH, ali nije prezentovana dokumentacija koja bi mogla potvrditi da je Ministarstvo vršilo koordinaciju, praćenje i izveštavanje o implementaciji određenog broja tekućih projekata koji se realiziraju u okviru

jedinica za implementaciju projekata, koji su Planom razvojno investicionih projekata razvrstani u resor Ministarstva. Također, ne možemo potvrditi da Ministarstvo, projekte od značaja za Federaciju implementira putem organizacione jedinice u svom sastavu, odnosno da upravlja domaćim i stranim sredstvima namijenjenim za realizaciju projekata, u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija FBiH.

Jedinica za implementaciju projekata je dostavila tabelarni pregled sa podacima o izvorima finansiranja, planovima realizacije i izvršenju planova razvojno – investicijskih projekata, koji nisu usklađeni sa podacima iskazanim u Aneksu Budžeta FBiH za 2015. godinu.

Projekat WATSAN FBiH (u daljem tekstu: „Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u FBiH“) koordinira Ministarstvo, ispred Federacije BiH, čija svrha je da se finansiranjem iz raspoloživih izvora ukupnog iznosa **121.300.000 EUR-a** obezbijedi implementiranje mjera koje će poboljšati infrastrukturu i usluge kojima se obezbeđuje adekvatno vodosnabdijevanje i odvodnja (priklpljanje i prečišćavanje) otpadnih voda u općinama uključenim u Projekat¹. Struktura izvora finansiranja navedenog projekta je sljedeća: 60.000.000 EUR-a **kredit EIB-a, grant sredstva EIB-a: 5.000.000 EUR-a (IPF 2008)** i 12.000.000 EUR-a (**IPA 2009**), **vlastito učešće općina ostatak sredstava**. Po zahtjevu EIB-a², Ministarstvo je u 2011. godini formiralo Jedinicu za rukovođenje projektom (PMU), dok su unutar općina koje učestvuju u projektu formirani Timovi za implementiranje potprojekata (PIT-ovi) koji su odgovorni za njihovo implementiranje.

Ministarstvo još uvijek nije popunilo sistematizovana radna mjesta u navedenoj Jedinici (četiri). Za rukovođenje projektom Ministar je 06.05.2015. godine imenovao pomoćnicu ministra u organizacionoj jedinici Sektora za vode da privremeno, do okončanja zakonom propisane procedure, obavlja poslove rukovođenja ovom jedinicom. Obzirom na velike zastoje i kašnjenja u implementaciji projekta, Vlada FBiH je u skladu sa zahtjevom šefa Delegacije EU a vezano za rezultate misije praćenja projekta, 27.03.2014. godine donijela Zaključak kojim se usvaja Akcioni plan za period 01.12.2013. do 01.12.2015. godine Segment1 – IPA 2009. godine Projekat“ Vodosnabdjevanje i odvođenje otpadnih voda u FBiH“. Zbog navedenog, u 2014. godini produžen je rok implementacije projekta iz sredstava granta IPA 2009. sa 01.12.2013. godine na 1.12.2015. godine. Također je, u januaru 2015. godine produžen i rok implementacije projekta po Ugovoru o finansiranju projekta sa Evropskom investicijskom bankom sa 30.06.2014. godine do 30.06.2018. godine.

Na osnovu podataka navedenih u prethodnoj tabeli, utvrdili smo da je realizacija projekta u 2015. godini iz sredstava IPA (grant sredstava) od planiranih **29.944.592 KM** izvršeno **17.399.846 KM** što je u odnosu na plan **58%** a iz sredstava kredita od planiranih **13.567.792 KM** izvršeno **6.412.689 KM**, što ukazuje da se planirane aktivnosti u 2015. godini odvijaju utvrđenom dinamikom.

Jedinica za upravljanje projektom (WATSAN) u toku 2015. godine nije dostavljala Ministarstvu obrasce IP tako da Ministarstvo iste nije u skladu sa članom 39. Zakona o izvršenju budžeta za 2015. godinu izvještavalo Federalno ministarstvo finansija o utrošku sredstava navedenog projekta.

Projekat „Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja/ FBiH (IFAD III – 562 BA), završen je u 2008. godini. Nakon završetka projekta ostala je aktivna kreditna linija plasiranih sredstava finansijskim institucijama (bankama i mikrokreditnim organizacijama) u visini od **12.637.755 KM**, koja su se trebala na revolving osnovi koristiti za dalje kreditiranje fizičkih lica i pravnih subjekata u ruralnim područjima koji se odnose na poljoprivredu. Međutim u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija, Ured za koordinaciju projekata (PCU) je u 2013. godini a zatim i u 2014. godini podnio Inicijativu za raskid Ugovora i povrat cjelokupnog iznosa povučenih sredstava iz razloga jer se ne poštuju dogovorenii uslovi od strane sljedećih banaka i MKO-a: Unicredit banka d.d. Sarajevo, Intesa San Paolo banka d.d. Sarajevo, Volksbanka d.d. Sarajevo, Pro credit banka d.d. Sarajevo i MKO „PRIZMA MIKRO“ Sarajevo. Prezentirano je da

¹ Općine uključene u projekt su: Orašje, Velika Kladuša, B. Petrovac, B. Krupa, Široki Brijeg, Tomislavgrad (potpisale ugovor sa Federalnim ministarstvom finansija), općine Mostar, Jajce, Prozor – Rama, Čitluk, Glamoč, Tešanj, Dobojski Jug, B. Grahovo, Konjic, Usora, Livno, Gračanica, Lukavac, Kupres, Stolac (procedure u toku) i ostale općine koje pokažu interes.

² Prema potpisom Ugovoru o kreditnom zaduženju između FBiH (BiH) i EIB-a od 18. kolovoza 2008. godine, rok za realizaciju kreditnog zaduženja je istekao 30.06.2012. godine, te je produžen za period od još 2 godine, tj. do 30.06.2014. godine. Rok za realizaciju Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava od 5.000.000 EUR-a iz fonda IPF 2008. je do 31.12.2015. godine, a 12.000.000 EUR-a iz IPA 2009. je do 31.12.2013. godine.

mikrokreditne organizacije i banke uglavnom prihvataju inicijativu o raskidu Ugovora, ali do okončanja revizije nije bilo daljih aktivnosti i nije prezentovano da su ugovori raskinuti i da je izvršen povrat sredstava.

Projekat „Mala komercijalna poljoprivreda“ završen je u 2009. godini, a isti je implementiran od strane Jedinice za implementaciju projekata Ministarstva - PIU-a za šumarstvo (10.421.709 KM). Nakon završetka ostala je aktivna kreditna linija kod Nove banke d.d. Banja Luka, putem koje je u vidu kredita za oblast poljoprivrede, plasirano 1.823.993 EUR-a na revolving osnovi (korisnici mikrokreditne organizacije SUNRISE i EKI). Iako je Subsidijarnim kreditnim sporazumom između Federalnog ministarstva finansija i navedene banke bilo predviđeno, nakon završetka projekta, što je konstatujemo već šestu godinu, PIU šumarstva nije prenio svoje obaveze u dijelu praćenja i izvještavanja o korištenju navedenih sredstava, kao i uplaćivanja kamata u Budžet FBiH. Do okončanja revizije nije bilo daljih aktivnosti i nije prezentovano da su ugovori raskinuti i da je izvršen povrat sredstava, niti možemo potvrditi način korištenja izvršenog replasmana sredstava putem Nove banke Banja Luka.

Osigurati da se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizirani poslovi i zadaci vezani za implementaciju projekata od značaja za Federaciju iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, obavljaju u okviru Sektora za upravljanje projektima u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija FBiH.

U saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija poduzeti aktivnosti u dijelu: iskazivanja istinitog i tačnog prikazivanja planova i realizacije kapitalnih projekata koji se finansiraju iz ino i domaćih izvora; dogоворити наčin upravljanja plasiranih sredstava finansijskim institucijama u vidu kreditnih linija koje su preostale nakon završetka projekata i osigurati nadzor nad plasiranim sredstvima putem kreditnih linija iz razvojno-investicijskih projekata kako bi se obezbijedilo redovno mjesечно izvještavanje i praćenje utroška sredstava u skladu sa ugovorima za utvrđene namjene.

Iзвještavanje o utrošku sredstava razvojno - investicijskih projekata vršiti u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH i drugim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija.

6. Budžet i izvještavanje

Budžet Ministarstva za 2015. godinu iznosio je 75.567.903 KM. Isti je Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2015. godinu umanjen na 75.522.853 KM, ali se u toku 2015. godine povećao za izdvajanja iz tekuće rezerve po odlukama Vlade FBiH u ukupnom iznosu od 302.441 KM.

Godišnji finansijski izvještaj o izvršenju budžeta Ministarstva za period od 01.01. do 31.12.2015. godine, sačinjen je u zakonskom roku i dostavljen nadležnim institucijama.

7. Izvršenje Budžeta

7.1 Rashodi i izdaci

U Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta ukupni rashodi i izdaci iskazani su 69.917.618 KM, što u odnosu na zakonski odobrena sredstva za rad Ministarstva (budžet, tekuća rezerva, preraspodjеле) u iznosu od 75.522.853 KM predstavlja izvršenje od 93%. U odnosu na Operativni budžet (72.441.909 KM) izvršenje je manje za 2.524.291 KM, a posljedica je neutrošenih sredstava po tekućim transferima koja se finansiraju iz naknada i prihoda za korištenje šuma koji su bili planirani u iznosu 3.380.000 KM.

Pregled izvršenja budžeta dat je u prilogu IV. Finansijski izvještaji – Pregled rashoda budžeta za 2015. godinu.

7.1.1 Izdaci za plaće i naknade troškova zaposlenih

Izdaci za plaće i naknade troškova zaposlenih iskazani su u iznosu od 2.822.550 KM, a odnose se na: plaće 1.385.047 KM, doprinosi za PIO, zdravstvo i zapošljavanje 769.288 KM, za bolovanje do i preko 42 dana 70.126 KM, za vrijeme godišnjeg odmora 160.029 KM, plaćeno odsustva 17.531 KM, državni i vjerski praznici 39.537 KM, ostale naknade plaća 40.018 KM, prevoz uposlenika 75.799 KM, troškove smještaja 2.691 KM, odvojeni život 22.009 KM, topli obrok 160.988 KM, regres za godišnji odmor 39.568 KM, otpremnine zbog odlaska u penziju 8.335 KM, pomoć u slučaju smrti i bolesti 31.584 KM.

Naknada za bolovanje preko 42 dana iskazana je 7.845 KM. Ministarstvo za uposlenike iz Kantona Sarajevo nije slalo Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo zahtjeve za refundaciju bolovanja preko 42 dana, niti je vršilo potrebna knjiženja propisana Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. Za uposlenika iz Zapadnohercegovačkog kantona poslat je zahtjev za refundaciju od 2.138 KM, ali nisu provedena knjiženja u skladu sa navedenim propisima što je uticalo na manje iskazivanje stanja na pozicijama naknada za bolovanje preko 42 dana i potraživanja za isto.

Na vrijeme podnosi zahtjeve kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja za povrat naknade plaće za vrijeme privremene sprječenosti za rad preko 42 dana i iste evidentirati u skladu sa važećim propisima.

Služba za rad, socijalna pitanja, zdravstvo, izbjeglice i raseljena lica Općine Novo Sarajevo izdala je Rješenje kojim se uposlenici na porodiljnom odsustvu ne priznaje pravo na naknadu umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu dok odsustvuje s posla za vrijeme trudnoće i porođaja jer nema prijavljeno prebivalište najmanje godinu dana u Kantonu Sarajevo. U istom je navedeno da će uposlenica navedeno pravo ostvariti tek u decembru 2015. godine te da tada može ponovo podnijeti zahtjev. Ministar je 29.06.2015. godine donio Rješenje kojim se umanjuje plaća za vrijeme navedenog odsustva u iznosu od 360 KM do momenta ostvarivanja tog prava. Smatramo da nije bilo osnova za umanjenje plaće uposlenici sve do decembra kada je i utvrđeno pravo na naknadu od strane navedene Službe imajući u vidu da je Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH utvrđeno da razliku do visine pune plaće uplaćuje organ državne službe u kojem se taj državni službenik ili namještenik nalazi u radnom odnosu.

Naknadu plaće za vrijeme porodiljnog odsustva obračunavati i isplaćivati u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.

Naknade troškova za pomoć u slučaju smrti iskazane su 16.596 KM. Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH utvrđeno je pravo državnog službenika i namještenika na naknadu u slučaju smrti člana uže porodice ako žive u zajedničkom domaćinstvu. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da je Ministarstvo utvrđivalo navedena prava i izdavalo rješenja o istima na osnovu podnesenih zahtjeva, a da prethodno nije obezbijedio potrebnu dokumentaciju kojom se dokazuje ostvarivanje navedenih.

Prije izdavanja rješenja o naknadama uposlenika obezbijediti relevantnu dokumentaciju kojom se dokazuje postojanje prava na istu.

7.1.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 447.739 KM, u okviru koji su: izdaci za ugovorene usluge 178.662 KM, izdaci za komunikaciju 98.733 KM, izdaci za nabavu materijala 66.813 KM, putni troškovi 46.519 KM, izdaci za usluge prevoza i goriva 29.947 KM, izdaci osiguranja i bankarskih usluga 13.847 KM, izdaci za tekuće održavanje 13.218 KM.

Izdaci za troškove goriva iskazani su u iznosu od 27.332 KM. Ministarstvo je tokom 2015. godine raspolagalo sa 10 službenih vozila od kojih su 4 prodata putem licitacije krajem godine. Do septembra 2015. godine bio je na snazi Pravilnik o uslovima, načinu korištenja i nabavci službenih putničkih automobila u Ministarstvu kada je donesen novi. Uvidom u dokumentaciju vezanu za korištenje službenih vozila konstatovali smo da su se pojedina vozila koristila vikendom, a da navedeno korištenje nije evidentirano u PN4 obrascima. **Zbog prethodno navedenog kao i činjenice da su pojedini vozači u PN4 obrasce upisivali korištenje više vozila u isto vrijeme,** konstatovali smo da relacije kretanja vozila kao i vremena polaska i dolaska nisu realno prikazane, te da se službena vozila Ministarstva nisu koristila u skladu sa odredbama Uredbe o uvjetima i načinu korištenja službenih putničkih automobila kao i navedenog Pravilnika.

Prilikom korištenja službenih vozila Ministarstva pridržavati se odredbi Uredbe o uvjetima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH i Pravilnika o uslovima, načinu i uvjetima korištenja i nabavci službenih putničkih automobila u Ministarstvu.

Izdaci za telefon, telefaks i teleks iskazani su u iznosu od 24.847 KM. Pravilnikom o načinu korištenja službenih mobilnih i drugih telefona u kancelarijama u Ministarstvu regulisano je da se troškovi korištenja fiksnih telefona u kancelarijama ograničavaju do iznosa 30 KM po službeniku u kancelariji, te da troškove

iznad dozvoljenog iznosa snosi uposlenik koji koristi taj telefon na način da se prekoračeni iznos namiri iz plaće uposlenika ili uplatom na blagajni Ministarstva, a o čemu se izdaje Rješenje. Računi telekom operatera fakturisani su mjesечно na broj telefonske centrale u ukupnom iznosu, te Ministarstvo nije pratilo utrošak fiksnih telefona po telefonskom broju, odnosno po svakom izlazu. Prethodnih godina Ministarstvu je davana preporuka da u saradnji sa Službom za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, koja održava telefonsku centralu, izvrši doradu centrale u cilju praćenja potrošnje fiksnih telefona po telefonskom broju, međutim do okončanja revizije za 2015. godinu, po istoj nije postupljeno.

Pravo korištenja službenih mobilnih telefona dato je određenim uposlenicima Ministarstva u skladu sa navedenim Pravilnikom. Osobi angažovanoj po osnovu ugovora o djelu (od 01.01.2015. do 28.05.2015. godine) dat je na korištenje službeni mobilni telefon i pravo na utrošak sredstava do visine 50 KM mjesечно što nije u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima kao i internim aktima Ministarstva.

Uspostaviti sistem praćenja potrošnje fiksnih i mobilnih telefona u skladu sa važećim propisima.

Naknade članovima komisija za rad u slijedećim radnim tijelima isplaćene su u neto iznosu od 59.485 KM (sa porezom i doprinosima 72.979 KM). Pregled svih isplata dat je u slijedećoj tabeli:

Komisija	Iznos naknade u KM
Komisija za lijekove	35.295
Komisija za polaganje stručnih ispita	16.250
Komisija za ocjenjivanje vet.laboratorijskih	2.500
Komisija za izbor kandidata u UO	1.160
Komisija za popis i rashodovanje	2.640
Komisija za provođenje disciplinskog postupka	1.140
Komisije za izbor državnih službenika	500
UKUPNO	59.485

Od navedenog iznosa 19.170 KM evidentirano je na poziciji ugovora o djelu jer su se sa licima koji su bili članovi komisije a nisu uposlenici Ministarstva, zaključivali ugovori o djelu za rad u komisiji u koju su imenovani. Ministar je donosio rješenja o utvrđivanju visine naknade za rad u komisijama, a ugovori o djelu su se zaključivali nakon obavljenog posla. Smatramo da prethodno nije u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima. Takođe konstatovali smo da se dio zadataka pojedinih komisija obavlja u toku radnog vremena, a da je članovima komisije koji su uposlenici Ministarstva isplaćena naknada za rad iako je rješenjem o imenovanju kao i članom 8. Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe utvrđeno da članovi komisije ostvaruju pravo na naknadu za rad samo pod uslovom da su zadatke za koje su zaduženi aktom o osnivanju radnog tijela obavljali izvan redovnog radnog vremena. **Imajući u vidu prethodno navedeno, smatramo da nisu ispunjeni svi potrebni uslovi za isplatu naknade članovima pojedinih komisija za obavljeni posao.**

Uvidom u obračun i uplatu doprinosa i poreza na dohodak za isplaćene naknade za rad u komisijama konstatovali smo da je Ministarstvo obračunavalo 3 vrste doprinosa (za zdravstveno osiguranje, za PIO/MIO i posebna naknada za dohodak za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća) i porez na dohodak. Imajući u vidu da se naknade koje poslodavac isplaćuje uposleniku za njegovo angažovanje u raznim komisijama vezanim za radni ciklus, bilo da se radi o izvršavanju u radno vrijeme ili izvan radnog vremena, smatraju oporezivim prihodom po osnovu nesamostalne djelatnosti, oporezivanje se vrši na način propisan članom 27. Zakona o porezu na dohodak tj. kao sastavni dio plaće. Imajući u vidu prethodno navedeno, konstatujemo da je Ministarstvo u toku 2015. godine po navedenom osnovu obračunalo i izvršilo uplatu manjeg iznosa za navedene doprinose nego što je to propisano Zakonom o porezu na dohodak.

Izdaci za ugovore o djelu iskazani su u neto iznosu od 50.707 KM (19.170 KM odnosi se na ugovore o djelu zaključene sa osobama angažovanim za rad u komisijama koje je imenovao Ministar) i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 38.250 KM. U prvoj polovini 2015. godine, Ministarstvo je kao i prethodnih godina zaključivalo ugovore o djelu za poslove koji su u nadležnosti Ministarstva u skladu sa Zakonom o Federalnim ministarstvima i drugim tijelima Federalne uprave. Pregled zaključenih ugovora o djelu dat je u slijedećoj tabeli:

Red. br.	Opis poslova	Period u kojem su rađeni poslovi	Pojedinačna vrijednost ugovora	Ukupno isplaćeno u 2015. godini
1.	Saradnja sa nevladinim organizacijama	01.01.-30.06.15.	1.321	7.926
2.	Staranje o redovnom održavanju vozila	01.01.-30.06.15.	620	3.720
3.	Saradnja sa nevladinim organizacijama – 2 ugovora	01.01.-30.06.15.	600	7.200
4.	Usluga redizajniranja WEB stranice – 2 ugovora	01.01.-31.03.15.	700	4.200
5.	Stručna obrada pitanja iz oblasti vodoprivrede	01.01.-28.05.15.	2.100	8.686
UKUPNO				31.732

Za veći broj zaključenih ugovora o djelu konstatovali smo da se radi o poslovima koji se rade po uputama i obavljaju resursima Ministarstva, a stvarna priroda poslova nije bila stvaranje djela, jer se radi o poslovima iz nadležnosti Ministarstva, te da zbog toga nije bilo opravданo zaključivanje navedenih ugovora. Potpisanim ugovorima o djelu između Ministarstva i fizičkih lica za obavljanje pojedinih poslova utvrđena je naknada za obavljanje djela, kao i pravo na korištenje troškova mobilnih telefona i putnih troškova. Ministarstvo nije obračunavalо porez i doprinose na dodatne troškove iz ugovora o djelu već samo na osnovnu neto naknadu. Navedeni dodatni troškovi u skladu sa zakonskim i ostalim propisima tretiraju se jednako kao i sama naknada za obavljanje djela te je na iste trebalo obračunati i uplatiti pripadajući porez i doprinose. Prema prezentiranoj dokumentaciji, Ministarstvo u drugoj polovini godine nije zaključivalo ugovore o djelu.

Preispitati opravdanost isplate zaposlenicima po osnovu rada u komisijama za obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva u cilju ukidanja istih, a obračun i uplatu poreza i doprinosa na naknade za rad u radnim tijelima vršiti u skladu sa važeći zakonskim i drugim propisima.

7.1.3 Tekući transferi

Tekući transferi sa 31.12.2015. godine su izvršeni u iznosu od 66.380.538 KM a odnose se na poticaje za poljoprivredu u iznosu od 65.128.431 KM koji su odobreni u iznosu od 65.800.000 KM, poticaj za veterinarstvo 1.235.065 KM (odobreni u iznosu od 2.500.000 KM) i transfer pojedincima 17.042 KM (odobren u iznosu od 15.000 KM uvećan za tekuću rezervu u iznosu od 2.441 KM).

7.1.3.1 Poticaji za poljoprivredu

Poticaji za poljoprivredu se realizuju na osnovu Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvitu (u daljem tekstu: Zakon o novčanim podrškama), Programa utroška sredstava kojeg usvaja Vlada FBiH i provedbenih propisa za svaki pojedini model podrške kojim ministar, propisuje bliže uslove i način realizacije sredstava. Podrške obuhvataju podrške u sklopu modela poticanja proizvodnje i plaćanja u sklopu mjera strukturne politike kroz model kapitalnih ulaganja, model ruralnog razvjeta, model potpore dohotku i model ostalih vrsta podrški.

Program utroška sredstava „Poticaj za poljoprivredu“ u iznosu od 65.800.000 KM usvojen je 02.07.2015. godine Odlukom Vlade FBiH. Odluku o izmjenama i dopunama navedenog Programa, Vlada FBiH, je na prijedlog Ministarstva donijela 11.12.2015. godine kojim su smanjeni prвobitno utvrđeni iznosi po modelu poticaja za biljnu proizvodnju i ostale vrste podrški kako bi se uvećao model animalne proizvodnje.

Pregled planiranih i ostvarenih poticaja za poljoprivredu po modelima podrški za 2015. godinu, prema evidencijama Ministarstva, dajemo u narednoj tabeli:

Tačka programa	Modeli podrški po Zakonu o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvitu	Program utroška sredstava	Izvršenje na dan	Izvršenje na dan	Nerealizirani obaveze na kraju 2015.godine		
			31.12.2015. godine	31.12.2014. godine	Fiskalna 2015.g.	Fiskalna 2014.g.	Fiskalna 2012.g.
A	Model poticaja za proizvodnje	63.860.000	63.473.153	45.334.860	5.692.268	15.787.613	
A/1	Biljna proizvodnja	10.700.000	10.339.206	8.912.199	1.116.119	73.334	
	(Od čega nerealizirani zahtjevi za podrške iz prethodne godine)			-2.120.723			

Tačka programa	Modeli podrški po Zakonu o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvitu	Program utroška sredstava	Izvršenje na dan 31.12.2015. godine	Izvršenje na dan 31.12.2014. godine	Nerealizirani obaveze na kraju 2015.godine		
					Fiskalna 2015.g.	Fiskalna 2014.g.	Fiskalna 2012.g.
A/2	Animalna proizvodnja (Od čega nerealizirani zahtjevi za podrške iz prethodne godine)	53.160.000	53.133.947	36.422.661	4.576.149	14.406.285	
	Član 40. Pravilnika o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji : biljna i animalna proizvodnja u područjima ugroženim od prirodne nesreće u 2014. godini	0	-1.134.719	0	0	1.307.994	
B	Model potpore dohotku	0	0	0	0	0	
C	Model kapitalnih ulaganja	0	0	0	0	0	
D	Model ruralnog razviti						
	Nerealizovane podrške u 2012. godini za investicije iz perioda 01.06.2010 do 31.12.2011	0	0	9.499.727	0	0	11.139.616
E	Model ostalih vrsta podrški	1.840.000	1.582.708	4.838.137	0	613.881	
F	Sudske presude (žalbe)	100.000	95.312	799.798	114.008	0	
G	Rezerve	0	0	500.000	0	0	
	UKUPNO (A+B+C+D+E+F+G)	65.800.000	65.151.174	60.956.470	5.806.276	16.401.494	11.139.616
	Rezerve Vlade FBiH	300.000	0	200.000			
	UKUPNO	66.100.000	65.151.174	61.156.470	22.207.780	11.139.616	

Iznos neralizovanih obaveza na kraju 2015. godine koje se odnose na 2014. i 2015. godinu u iznosu 22.207.780 KM evidentirane su u pomoćnim evidencijama i u vanbilansnoj evidenciji Ministarstva, a ne u Glavnoj knjizi Trezora kako je propisano. Obaveze od 11.139.616 KM odnose se na potencijalne obaveze po osnovu preostalih 420 neobrađenih zahtjeva za kapitalna ulaganja iz 2012. godine.

Stvorene, neiskazane obaveze iz 2015. godine po zahtjevima kantonalnih ministarstava poljoprivrede dostavljene se Ministarstvu na plaćanje. To su zahtjevi za korisnike koji su u skladu sa Programom utroška sredstava „Poticaji za poljoprivredu“ za 2015. godinu i Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji ispunili propisane kriterije i ostvarili pravo na poticaje.

Zbog svega navedenog Ministarstvo nije ispoštovalo odredbe Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršenju budžeta za 2015. godinu u dijelu stvaranja obaveza na teret budžeta samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta, kao i u dijelu iskazivanja svih nastalih obaveza u Glavnoj knjizi trezora i finansijskim izvještajima Ministarstva. Zbog navedenog, stanje rashoda i obaveza Ministarstva nije predstavljeno istinito i fer u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2015. godine.

Obaveze, odnosno rashode na teret budžetske godine stvarati u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH, samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta.

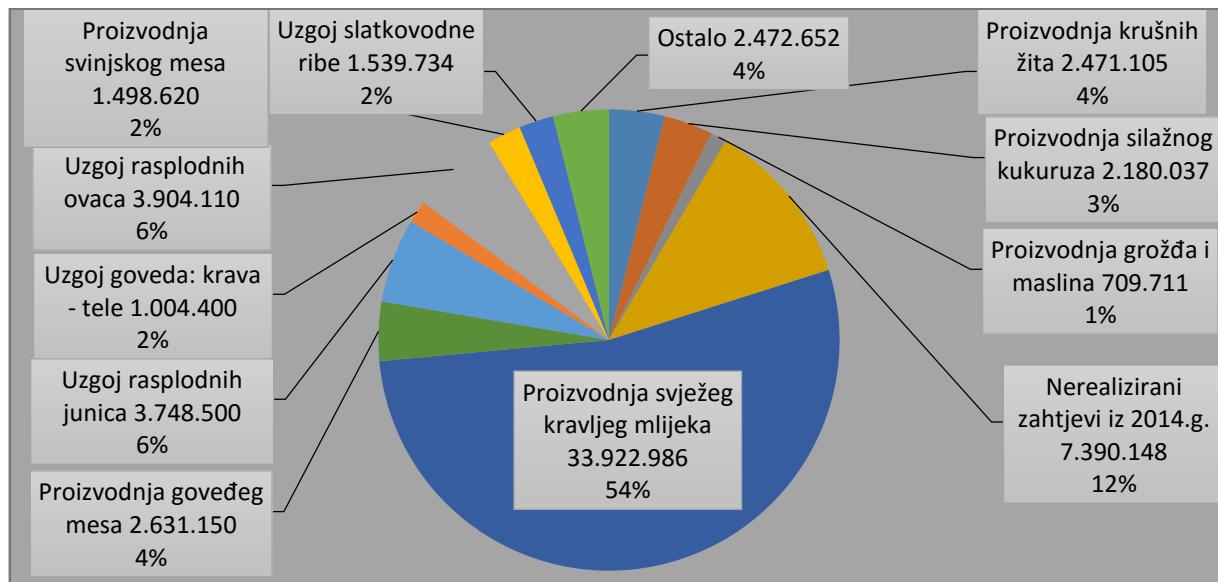
Svi rashodi i izdaci treba da se priznaju i iskazuju u onom periodu kada je obveza i nastala neovisno o plaćanju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta FBiH.

7.1.3.1.1 Poticaji za biljnu i animalnu proizvodnju

Zakonom o novčanim podrškama i Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji je regulisano da, za ostvarivanje poticaja u animalnoj i biljnoj proizvodnji, aplikanti zahtjeve sa potrebnom dokumentacijom dostavljaju kantonalnim ministarstvima, a kantonalna ministarstva, koja nakon obrade i provjere dostavljene dokumentacije u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku vrše obračun novčanih podrški samo za klijente čiji su zahtjevi blagovremeni, osnovani i potpuni. Kantonalna ministarstva donose rješenja kojima odlučuje o zahtjevima koji su pristigli kao neblagovremeni, nepotpuni i neosnovani. Zahtjev za isplatu obračunatih novčanih podrški po modelu poticaja proizvodnji za klijente čiji su zahtjevi blagovremeni, utemeljeni i potpuni, kantonalno ministarstvo dostavlja Ministarstvu u elektronskoj formi na dostavljenim obrascima, a uz zahtjev se dostavlja u pisanoj formi potpisani i opečaćen obrazac za svaku proizvodnju koji sadrži pojedinačne obračune za klijente. Skeniranu dokumentaciju za svaku pojedinu proizvodnju i obračun kantonalna ministarstva dostavljaju Ministarstvu u elektronskoj formi na osnovu koje uposlenici Sektora za poljoprivredna plaćanja, vrše kontrolu izvršene obrade i obračuna zahtjeva, pripremaju Obrazac „Obrađeni zahtjev za isplatu novčanih podrški“ i pojedinačni obračun za klijente. Obrađene zahtjeve potpisuje ministar, nakon čega se isti dostavljaju Sektoru za finansijske i računovodstvene poslove na unos u Glavnu knjigu trezora i plaćanje. U slučajevima kada uposlenici Sektora za poljoprivredna plaćanja, prilikom kontrole izvršene obrade i obračuna zahtjeva za novčane podrške, utvrde da isti ne zadovoljavaju propisane uslove iz Programa utroška sredstava i Pravilnika o načinu i uvjetima ostvarivanja novčane potpore po modelu poticaja proizvodnji, vrše povrat takvih obračuna kantonalnim ministarstvima koja na osnovu istih donose rješenja o odbijanju zahtjeva za poticaj.

Zakonom o novčanim podrškama je također utvrđeno da je za model poticanja proizvodnje (biljna i animalna), minimalna poticana količina propisana Dodatkom II navedenog zakona a da se maksimalna poticana količina propisuje Programom podrški. Dodatak II propisana je minimalna količina propisana za svaku mjeru unutar modela proizvodnje, a Programom podrški za 2015. godinu propisana je i maksimalna poticana količina.

Sa 31.12.2015. godine, poticaj za proizvodnju izvršen je u iznosu od 63.473.153 KM, a u okviru modela poticaja biljne i animalne proizvodnje najznačajniji iznosi poticaja se odnose na:

Prema pomoćnoj evidenciji Ministarstva od stvorenih a ne evidentiranih obaveza po osnovu obrađenih zahtjeva aplikata u okviru animalne proizvodnje najznačajniji iznosi poticaja se odnose na proizvodnju kravljeg mlijeka (2.269.535 KM), tov junadi iz domaćeg uzgoja (822.607 KM), rasplodnih junica (637.800 KM) i tov svinja (602.400 KM).

Programom podrški je, za svaku mjeru poticaja unutar modela poticaja proizvodnji, utvrđena poticajna cijena po jedinici mjere. Uvidom u iste utvrdili smo da su u 2015. godini, u odnosu na prethodne tri godine, pojedine poticajne cijene smanjile.

Pregled poticajnih cijena po modelima poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju dajemo u narednoj tabeli:

Animalna i biljna proizvodnja	Poticajna cijena u KM/ l ili KM/ grlo				Animalna i biljna proizvodnja	Poticajna cijena u KM/ l ili KM/ grlo			
	2015	2014	2013	2012		2015	2014	2013	2012
Kravljе mlijeko	0,3	0,3	0,22	0,22	Uzgoj 18-tjednih pilenki	0,35	0,3	0,3	0,3
Tov junadi	450	600	500	500	Tov svinja	60	80	60	60
Rasplodne junice	450	600	450	450	Uzgoj rasplodnih krmača	150	150	100	100
Goveda sistem krava – tele	450	600	500	500	Uzgoj pčela	15	20	10	10
Ovčije i koziće mlijeko	0,3	0,6	0,4	0,4	Uzgoj slatkovodne ribe	1,25	1,5	0,7	0,7
Rasplodne ovce i koze	35	40	40	20	Uzgoj morske ribe	1,25	1,5	0,7	0,7

Kao što se vidi iz prethodne tabele, došlo je do značajnog povećanje poticajnih cijena u 2014. godini u odnosu na prethodne dvije godine dok su u 2015. godini smanjene cijena za većinu poticajnih mjera za proizvodnju. Za izmjene cijena nije prezentirana dokumentacija (podaci iz okruženja, kretanja na tržištu, porast ili pad proizvodnji, naučna metoda i sl.) na temelju koje bi potvrdili na koji način Ministarstvo utvrđuje poticajne cijene koje se ugrađuju u Program utroška sredstava kojeg usvaja Vlada FBiH, tako da ne možemo potvrditi ni osnovanost istih.

Prema dostupnim Izvještajima o odobrenim poticajima zahtjevi aplikata za poticaje biljne i animalne proizvodnje u odnosu na prethodnu godinu je znatno veći tako da su u 2015. godini odobreni poticaji za 82.507 korisnika za razliku kada su u 2014. godini odobreni poticaji za 27.914 korisnika (u 2013. godini odobreni poticaji za 73.557 korisnika) što ukazuje da su promjenje u cijenama znatno utiču na realizaciju poticaja po korisniku.

Na osnovu svega proizilazi da su više stvorene obaveze posljedica neodgovornog pristupa Ministarstva, zbog neodgovarajućih i neprimjerenih cijena utvrđenih Programom u proizvodnjama na temelju zahtjeva klijenata, za koje je, od strane nadležnih kantonalnih ministarstava izvršen obračun proizvodnje i dostavljen Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na isplatu. Cijene u Programu se trebaju uskladiti sa Planom proizvodnje i raspoloživim sredstvima Budžeta kako bi se izbjeglo stvaranje obaveza iznad visine odobrenog Budžeta za tekuću godinu.

Određivanje poticajnih cijena za animalnu i biljnu proizvodnju (povećanje / smanjenje) vršiti na osnovu prethodno izvršenih analiza i utvrđenih kriterija i obezbjediti zakonsku podlogu da sistem obračuna i isplate podrški bude usaglašen sa odobrenim budžetom.

7.1.3.1.2 Poticaji po modelu ostalih vrsta podrški

Podrške u okviru modela ostalih vrsta podrški zbog manjeg broja mjera u 2015. godini nisu realizovane putem komisije Ministarstva. Ministar je Rješenjem o ovlaštenju za vođenje upravnog postupka ovlastio dva državna službenika da realiziraju zahtjeve koji su pristigli po ovom modelu. Ukupno je primljeno 36 zahtijeva od čega je 18 odobreno, te je od raspoloživog iznosa realizovano samo **1.582.708 KM ili 86%**.

Programom iznos ostalih podrški je bio određen u iznosu od 3.400.000 KM da bi se izvršio reprogram 11.12.2015. godine i taj iznos umanjio na 1.840.000 KM i neke mjeru isključili iz Programa zbog kratkog perioda provođenja. Model poticaja ostalih vrsta podrški realizovan je u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ostalih vrsta podrški.

Najznačajniji dio odnosi se na program sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2015. godinu koji je realizovan u iznosu od 1.500.000 KM preko Federalnog zavoda za zapošljavanje sa kojim je potpisana Sporazum o realizaciji Programa. Federalni zavod za zapošljavanje raspisao je javni poziv 9.11.2015. godine na koji se prijavilo 527 poljoprivrednika, koji se u evidenciji službe za zapošljavanje FBiH vode kao nezaposlene osobe i koji su ispunili utvrđene kriterije. Ugovori sa korisnicima su

potpisani nakon što je Federalni zavod za zapošljavanje potvrdio sa Ministarstvom da li je fizičko lice registrovano u Registru poljoprivrednih gazdinstava, a sa kantonalnim službama za zapošljavanje provjeri podatke iz prijave. U skladu s Programom, Zavod će iz zajedničkih sredstava tim korisnicima mjesечно isplaćivati/refundirati poticajna sredstva u visini od 100 posto iznosa obaveznih doprinosa prvih 12 mjeseci (I godina), u visini od 50 posto iznosa obaveznih doprinosa u periodu od 13 do 24 mjeseca (II godina), u visini od 50 posto iznosa obaveznih doprinosa u periodu od 25 do 36 mjeseci (III godina), te u visini od 75 posto iznosa obaveznih doprinosa u II i III godini u slučajevima gdje su kandidati žene ili mlade osobe dobi do 35 godina. Osim toga, fizičkim osobama, odnosno novoregistriranim poljoprivrednim obrtima, iz sredstava Zavoda bit će sufinansirani i neophodni troškovi pokretanja djelatnosti (troškovi registracije, ljekarskog uvjerenja, taksa, oprema/sredstva za rad i slično) u iznosu od 200 KM, a bit će isplaćeni po izvršenom pravdanju utrošenih sredstava uz isplatu prvog dijela mjesечne refundacije.

7.1.3.2 Poticaji za veterinarstvo

Transfer „Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima – poticaj za veterinarstvo“ planiran je u iznosu od 2.500.000 KM, a realizovan 1.237.185 KM. Vlada FBiH je u julu donijela Program utroška sredstava kojim je obuhvaćeno finansiranje provođenja mjera sprječavanja širenja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti koje su zakonska obaveza shodno visini odobrenih sredstava u Budžetu FBiH za 2015. godinu. Naredne aktivnosti koje je sprovodilo Ministarstvo vezano za realizaciju navedenog transfera započete su tek u septembru te je ostao kratak rok do kraja godine za implementaciju mjera od strane korisnika transfera tako da je 50% sredstava predviđenih Budžetom FBiH za navedene namjene ostalo neiskorišteno.

Programom utroška sredstava predviđeno je finansiranje uzimanja uzoraka i dijagnostičko ispitivanje na brucelozu, tuberkulozu i bovinu spongioformnu encefalopatiju (kravlje ludilo) u iznosu od 2.060.000 KM, nadoknada štete za ubijene i neškodljivo uklonjene životinje 120.000 KM, edukacija vlasnika životinja i dodatno obrazovanje doktora veterinarske medicine 30.000 KM, praćenje zdravstvene ispravnosti namirnica životinjskog porijekla u odobrenim i registrovanim objektima 100.000 KM, sufinansiranje provođenih mjera zdravstvene zaštite pasa latalica u registrovanim azilima za pse 20.000 KM i unaprjeđenje rada veterinarskih dijagnostičkih laboratorija, kontrola zdravlja životinja i namirnica životinjskog porijekla 170.000 KM.

Ministar je donio Uputstvo o provođenju mjera za otklanjanje i sprječavanje zaraznih i parazitarnih bolesti životinja za 2015. godinu kojim je utvrđena obaveza veterinarskih organizacija da jedanput mjesечно u pisanoj ili elektronskoj formi dostavljaju Ministarstvu izvještaje o obavljenim poslovima iz oblasti veterinarstva. Istim Uputstvom utvrđeno je da će veterinarske organizacije za koje se utvrdi da se u svom radu ne pridržavaju uslova propisanih navedenim Uputstvom kao i svim drugim zakonskim i podzakonskim aktima propisanim za pojedinu bolest biti isključene iz implementacije svih mjera otkrivanja, sprječavanja širenja i iskorjenjivanja zaraznih i parazitarnih bolesti životinja koje se finansiraju iz Budžeta FBiH. Na osnovu obavljene revizije konstatovali smo da je Ministarstvo doznačavalo sredstva i veterinarskim organizacijama koje nisu dostavljale izvještaje kako je predviđeno navedenim Uputstvom.

Programom utroška sredstava utvrđeno je i sufinansiranje provođenja propisanih mjera zdravstvene zaštite pasa latalica u registrovanim azilima za pse. Ova tačka programa realizirala se na način da je Ministarstvo od kantona u Federaciji tražilo podatke o registrovanim azilima na području kantona. Tri kantona su dostavila spisak registrovanih azila (BPK, KP i ZDK), na dopis Ministarstva nisu se očitovali TK, HNK, ZHK i KS, dok su dva kantona (SBK i Kanton 10) odgovorili da na svom području nemaju registrovanih azila. Ministarstvo je nakon toga registrovanim azilima dostavilo dopise u kojima ih obaveštava da su navedenim Programom utroška sredstava predviđena sredstva za sufinansiranje mjera zdravstvene zaštite pasa latalica kao i o potrebnoj dokumentaciji koju je trebaju dostaviti. Samo dva azila dostavila su dokumentaciju i dobila sredstva ovog transfera. **Na osnovu prethodno navedenog smatramo da nije bila obezbjeđena transparentna raspodjela sredstava po ovoj tački Programa imajući u vidu da informacije o raspodjeli sredstava (načinu dodjele sredstava, uslovima za apliciranje, cijenama...) nisu bile dostupne krajnjim korisnicima sredstava (registrovanim azilima) odnosno da za ovu tačku Programa nije raspisan niti predviđen Programom javni poziv za dodjelu sredstava.**

Aktivnosti na realizaciji tekućeg transfera „Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima – poticaj za veterinarstvo“ započinjati odmah nakon što se za isti obezbijede uslovi u cilju blagovremenog provođenja mjera korisnika transfera utvrđenih Programom utroška sredstava.

Transfera dodjeljivati onim veterinarskim organizacijama i veterinarskim dijagnostičkim ustanovama koje se u radu pridržavaju zakonskih i podzakonskih propisa koji regulišu oblast veterinarstva.

Prilikom raspodjele sredstava tekućeg transfera za sufinansiranje provođenja propisanih mjera zdravstvene zaštite pasa latalica provesti potrebne aktivnosti kako bi se osigurala transparentna raspodjela sredstava navedenog transfera.

7.1.3.3 Unos, obrada i plaćanje obaveza po temelju poticaja za poljoprivredu, informacioni sistem

Uposlenici Sektora za finansije i računovodstvo, kao i prethodnih godina, i dalje ručno unose naloge za plaćanje poticaja za poljoprivredu i ostale podrške u Glavnu knjigu trezora, od čega najveći broj u posljednjem kvartalu na temelju zahtjeva za novčanim podrškama koje obradi Sektor za poljoprivredna plaćanja i zahtjeva za raspodjelu sredstava ostalih podrški. U slučajevima kada su fizička lica krajnji korisnici novčanih podrški, Sektor za finansije i računovodstvo u Glavnu knjigu trezora kao dobavljača prijavljuje banku, koja doznačava sredstava krajnjim korisnicima – fizičkim licima, po spiskovima koje dostavlja Sektor za poljoprivredna plaćanja. Navedeni način rada ima za posljedicu da se iz Glavne knjige trezora ne mogu povući izvještaji sa imenima fizičkih lica – korisnika novčanih podrški što naročito ima značajnost ako se ima u vidu da Sektor za poljoprivredna plaćanja, koji vrši obradu zahtjeva za novčanim podrškama, iste vodi u pomoćnim evidencijama (excel tabelama), sa kojim zbirnim podacima raspolaže samo jedna osoba navedenog Sektora. **Zbog navedenog, i ove godine se ne može potvrditi da nadležne osobe za unos obaveza na plaćanje u Glavnu knjigu trezora prethodno vrše suštinsku kontrolu knjigovodstvenih isprava koja bi potvrdila da je naznačena poslovna promjena stvarno nastala i u obimu kako je naznačeno, što je nije u skladu sa članom 17. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.** Pored toga, ističemo da obrađivači zahtjeva za novčanim podrškama imaju značajne probleme prilikom pregleda, primanja i pohranjivanja skenirane dokumentacije, koja zahtijeva dodatne radnje i vrijeme, obzirom da nemaju na raspolaganju savremene alate (npr. efikasan pristup i automatsko pretraživanje po bazama sitne stoke i krupne stoke i drugim bazama, pretraživanje aplikanta po ranijim zahtjevima, kretanje grla stoke i slično), a koji bi im pomogli prilikom kontrole dostavljene obimne dokumentacije sa terena, u okviru koje pojedini zahtjevi ponekad imaju i preko hiljadu strana. Vezano za navedeno skenirana dokumentacija koju dostavljaju nadležna kantonalna ministarstva se u najvećem broju slučajeva pregleda metodom slučajnog odabira. **Ministarstvo nije u skladu sa članom 31. Zakona o novčanim podrškama, na adekvatan način pratilo izvršenje finansijskog plana novčanih podrški i realizaciju predloženih mjera unutar modela podrški.** Ministarstvo ne vodi centralnu bazu podataka po vrstama novčanih podrški i klijentima. Evidencija obrađenih i neobrađenih zahtjeva za novčanim podrškama excel tabelama vodi Sektor za poljoprivredna plaćanja samo za model poticaja proizvodnji, a Komisija za ostale podrške za model ostalih vrsta podrški. Objedinjene predstavljaju izvršenje Programa utroška sredstava Poticaji za poljoprivredu za 2015. godinu. Na ovaj način, Ministarstvo nema na raspolaganju informacioni sistem pomoću kojeg bi se na efikasan način vršilo evidentiranje, obrada, kreiranje naloga za plaćanje i kontrola isplate novčanih podrški. Zbog svega navedenog, možemo konstatovati da Ministarstvo još uvijek nije uspostavilo adekvatan informacioni sistem i centralnu bazu podataka novčanih podrški za efikasniju obradu istih tako da su i ove, kao i prethodnih godina, uposlenici Sektora za poljoprivredna plaćanja i Sektora za finansije i računovodstvo značajan dio radnog vremena trošili na fizičku obradu i unošenje podataka u Glavnu knjigu trezora.

Uspostaviti adekvatan informacioni sistem za obradu novčanih podrški i centralnu bazu podataka po vrstama novčanih podrški i klijentima te osigurati da navedena baza ima zadовоjavajući nivo podataka i bude povezana sa registrima poljoprivrednih gazdinstava i klijenata, kao i registrima životinja, u skladu sa važećim propisima.

7.1.3.4 Kontrola provođenja propisanih procedura za ostvarivanje poticaja za poljoprivrednu na terenu

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, u okviru Sektora za poljoprivredna plaćanja, **sistematisovan je Odsjek za kontrole sa sljedećim opisom poslova:** definisanje procesa upravljanja kontrolama na terenu i provođenje kontrola za mjere ruralnog razvoja i proizvodne mjere u okviru sistema plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u FBiH; pripreme procedura, smjernica, kontrolnih listova i ostale dokumentacije potrebne za kontrole na terenu; analiziranje rizika i odabir uzoraka za kontrole na terenu; nadzor nad administrativnom kontrolom; izrada dinamičkih planova i supervizija kontrola na terenu; izrada izvještaja za svaku provedenu kontrolu i analiza rezultata na osnovu provedenih kontrola; uspostava, održavanje i ažuriranje baze podataka provedenih kontrola; priprema za provedbu kontrola na terenu u okviru IPARD sistema; te praćenje i analiziranje propisa EU vezanih za kontrole iz nadležnosti Odsjeka. Navedeni Odsjek nije obavljao propisane poslove jer je od sistematiziranih 4 radna mjesta, popunjeno samo mjesto šefa Odsjeka za kontrole.

Ministarstvo i dalje nema internih procedura za obavljanje kontrola na terenu, a kojima bi se tačno propisao način provođenja postupka kontrola na terenu (u zavisnosti od vrste proizvodnje, odnosno poticaja), te na osnovu istog sačinjavao zapisnik o izvršenoj kontroli (po svim kontrolisanim elementima). Odsjek za kontrole je predložio interne procedure kojima će biti regulisan način odabira predmeta, obavljanja kontrola na terenu, odgovornost članova relevantne komisije ili nekog drugog tijela koje će obavljati kontrolu, kao i postupanje nakon izvršenih kontrola, te isti poslao u Kabinet Ministra 27.04.2015. godine. Do kraja obavljanja revizije navedene procedure nisu usvojene.

Odsjek za kontrole pripremao je mjesечно Plan kontrola i dostavljao Ministru na odobrenje, kako odobrenje nije primljeno za izvođenje kontrola Odsjek nije u 2015. godini vršio kontrole. Programom poticaja za 2015. godinu ustanovljeno je da će Kontrolu proizvodnji, kao i kontrolu nad realizacijom ostalih mera utvrđenih ovim Programom, uključujući i kontrolu izdate dokumentacije koju dostavlja korisnik, vršit će ovlašteni službenici Ministarstva i federalna poljoprivredna inspekcija. Odsjek je kontinuirano dostavljao zahtjeve kantonalnim inspekциjama svaki mjesec za kontrolu po prijavama proizvodnje, svaki mjesec se dostavljali i zahtjevi za kontrolu prema Federalnoj upravi za inspekcijske poslove (FUZIP), a prema potrebi i prema Upravi za neizravno oporezivanje. Uvidom u dokumentaciju Odsjeka utvrdili smo da su u toku 2015. godine uputili 36 zahtjeva za kontrole kantonalnim inspekcijama, te 6 zahtjeva prema FUZIP-u. **Na osnovu navedenog konstatujemo da u 2015. godini Ministarstvo u skladu sa zakonskim i ostalim propisima i internim aktom nije vršilo kontrolu Poticaja za 2015. godinu kao ni poticaja iz prethodnih godina.**

U 2015. godini vršena je kontrola po zahtjevima Ministarstva prema FUZIP i zaključku Vlade FBiH od 14.04.2015. godine, kojim je naloženo da se izvrši naknadna kontrola subjekata kojim su odobrene novčane podrške u skladu sa Programom poticaja za 2014. godinu za neizmirene obaveze koje se nalaze u trezoru, a odnose se na proizvodnje orijentisane izvozu, kapitalna ulaganja i investicije. FUZIP je izvršila kontrolu kod 388 klijenata (u animalnoj proizvodnji 218 klijenata, model ruralnog razvoja 140 klijenata, proizvodnja orijentirana izvozu-animalna 3 klijenta, proizvodnja orijentirana izvozu - biljna 10 klijenata, proizvodnja mladog krompira i povrća 8 klijenata, proizvodnja ljekovitog bilja 3 klijenta i iz rezervi – pozicija G 6 klijenata).

Na osnovu izvještaja FUZIP i zaključka Vlade FBiH Ministar je formirao komisiju koja je obradila i usaglasila podatke sa Objedinjenim izvještajem izvršenih inspekcijskih nadzora po osnovu naloga Vlade FBiH za budžetska izdavanja po osnovu poticajnih mera u 2014. godini od 27.07.2015. godine. Po ovom osnovu doneseno je rješenje o zabrani apliciranja na novčane potpore na razdoblje od 3 godine za 26 klijenata, dok je za 42 klijenta obustavljena isplata za model ruralnog razvoja, jer je federalni poljoprivredni inspektor utvrdio da klijenti nisu ispunjavali uslove za odobravanje novčane podrške. Ukinuto 56 rješenja o odobravanju za ruralni razvoj u ukupnom iznosu od 4.704.797 KM (od čega je za prvu ratu 40% od odobrenog iznosa po rješenju već isplaćeno u ukupnom iznosu od 748.648 KM za što je izdat nalog za povrat) i za 3 klijenta obustavljena je isplata za model ostalih vrsta podrški, ukinuto je 14 rješenja jer je inspekcijom utvrđeno da nisu ispoštovali sve uslove Programa i Pravilnika za poticajnu mjeru u ukupnom iznosu od 874.365 KM. Od 01.04.2015. godine do 31.03.2016. godine izvršen je povrat u Budžet FBiH po rješenjima Ministarstva i FUZIP-a u ukupnom iznosu 58.671 KM.

U skladu sa Zaključkom Vlade FBiH od 27.08.2015. godine formirana je Komisija za ruralni razvoj za obradu 420 preostalih zahtjeva iz 2012. godine. Do kraja obavljanja revizije Komisija nije završila svoj zadatak.

Za prenesene obaveze po nerealiziranim zahtjevima iz 2014. godine (25.317.365 KM za model proizvodnji) izvršene su dodatne kontrole i provjere, što je rezultiralo smanjenjem obaveza za 2.044.293 KM.

Na osnovu svega navedenog, uzimajući u obzir broj konstatovanih propusta u izvršenim inspekcijskim i komisijskim pregledima, te izostanak kontrole Ministarstva u toku 2015. godine, ne možemo potvrditi da je ostvaren adekvatan nadzor odnosno kontrola nad cijelokupnim procesom dodjele novčanih podrški te smatramo da bi Ministarstvo trebalo poduzeti dodatne aktivnosti na uspostavi efikasnijih kontrola.

Vršiti redovitu kontrolu na terenu i provoditi kontrolu za mjere ruralnog razvoja i proizvodne mjere u okviru sistema plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u FBiH u skladu sa zakonskim i ostalim propisima te internim aktima.

Odabir korisnika - predmeta kontrole vršiti na temelju prethodno izvršene analize rizika, utvrđenog Plan obavljanja kontrole i internih procedura kojima će se jasno i precizno propisati način obavljanja kontrole na terenu, kao i postupanje nakon izvršenih kontrola.

Nadležni u Ministarstvu zajedno sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove nastave aktivnosti na provođenju kontrole i inspekcijskog nadzora nad dodijeljenim poticajnim sredstvima.

8. Popis imovine, obaveze i potraživanja

Komisija za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, materijala, obaveza i potraživanja za 2015. godinu (imenovana Rješenjem Ministara od 16.12.2015. godine) je u Izveštaju o radu Komisije konstatovala iskazano stanje kratkoročnih obaveza i razgraničenja kao i obaveze koje nisu unesene u Trezorsku aplikaciju.

Kratkoročne obaveze odnose se na obaveze za transfere u poljoprivredi i veterinarstvu za 2015. godinu iznosu od 18.028.428 KM, transfere u poljoprivredi i veterinarstvu za 2014. godinu iznosu od 11.456.888 KM, prema zaposlenim 242.622 KM za plate, naknade i doprinose za decembar mjesec 2015. godine, prema dobavljačima u iznosu do 58.337 KM kao i obaveze za ostale tekući rashode u iznosu od 46.408 KM.

Kratkoročna razgraničenja iskazana u iznosu od 1.266.648 KM i najvećim dijelom se odnose na prenos neiskorištenog iznosa sredstava sa podračuna za uplatu naknada i prihoda za korištenje šuma u iznosu od 1.142.821 KM, neiskorištena sredstva na podračunu za veterinarstvo u iznosu od 31.284 KM i ostali razgraničeni prihodi u iznosu od 92.543 KM.

Vanbilansna evidencija sadrži obaveze koje nisu unesene u Trezorsku aplikaciju, a odnose se:

R.Br.	Organizaciona jedinicna (sektor/komisija)	OPIS	Iznos u KM
1	Sektor za poljoprivredna plaćanja	Nerealizirani zahtjevi po modelu proizvodnji iz 2014.godine	15.787.613
2	Sektor za poljoprivredna plaćanja	Nerealizirani zahtjevi po modelu proizvodnji iz 2015.godine	5.806.276
3	komisija za ostale vrste podrški	Nerealizirani zahtjevi po modelu ostalih podrški iz 2014.godine	613.881
4	Komisija za ruralni razvoj	Nerealizirani zahtjevi iz 2012. godine (procijenjena vrijednost)	11.139.616
5		Poticaj za mlijeko "Eko koza"	22.746
	Obaveze koje nisu unesene u trezorsku aplikaciju	Obaveze po ugovorima za usluge vještačenja	35.309
		Obaveze za rad komisija iz 2013. godine	44.529
		Obaveze za rad komisija iz 2014. godine	2.587
6	Sektor za finansije i računovodstvo	Program samozapošljavanja i zapošljavanja u poljoprivredi	1.500.000
7	Sektor za finansije i računovodstvo	Obaveze po pravosnažnim presudama po osnovu radnih odnosa	686.818
UKUPNO			35.639.375

Nerealizirani zahtjevi po modelu proizvodnji iz 2015. godine evidentirani su vanbilansno sa podacima na dan 12.2.2016. godine, da bi navedene obaveze na dan 30.03.2016. godine prema Informaciji o odobrenim transferima za poljoprivredu 2015. godine iznosile 5.895.716 KM, što znači da iznos od 89.440 KM nije evidentiran ni vanbilansno već samo u pomoćnim evidencijama. **Obaveze za rad u komisijama nisu unesene u Glavnu knjigu radi prekoračenja operativnog budžeta u 2013. i 2014. godini u ukupnom iznosu od 47.116 KM**, dio ovih naknada su predmet podnesenih tužbi. Obaveze za poticaj za mlijeko „Eko koza“ su vanbilansno iskazane jer je klijentu izrečena zabrana apliciranja za poticaje u iznosu od 22.746 KM. Obaveze

po ugovorima za vještačenja iz oblasti poljoprivrede i građevinarstva su nastale na osnovu ugovora sklopljenih u prvom kvartalu 2015. godine, u periodu privremenog finansiranja FBiH, te navedena sredstva za ove namjene nisu planirana u Budžetu 2015. godine.

Popisna komisija u saradnji sa Sektorom za finansije i računovodstvo tražila je podatke o kreditnim linijama, kao i o materijalno finansijskom stanju imovine i opreme, koje se vode po jedinicama za implementaciju projekata Ministarstva. Međutim, **popisom nisu obuhvaćene sve kreditne linije koje su u nadležnosti Ministarstva kao što su GEF – Neretva i Trebišnjica, Kanalizacijski sustav Ljubuški i GEF – Zaštita kvaliteta voda.**

Sadašnja vrijednost **stalnih sredstava** na dan 31.12.2015. godine iznose 1.350.559 KM (nabavne vrijednosti 2.544.513 KM i ispravke vrijednosti 1.193.954 KM), te dat prijedlog za otpis stalnih sredstava i sitnog inventara u ukupnom iznosu sadašnje vrijednosti od 874 KM.

Komisija za vanredni popis imovine, obaveza i potraživanja na dan 31.03.2015. godine ustanovila je nedostatak 3 mobilna aparata koji je koristio bivši Ministar u ukupnoj nabavnoj vrijednosti u iznosu od 3.620 KM. Internim aktom 18.05.2015. godine zatraženo je od Sektora za finansije i računovodstvo da poduzme aktivnosti za naknadu nedostajuće opreme. **Do momenta popisa na dan 31.12.2015. godine ništa nije poduzeto da se imovina Ministarstva povrati u skladu sa Pravilnikom o izmjenama Pravilnika o načinu korištenja službenih mobilnih telefona i drugih telefona u Ministarstvu kojim je propisano je da u slučaju prestanka radnog odnosa korisnici su dužni izvršiti povrat mobilnog telefona sa pripadajućim brojem telefona Sektoru za finansije i računovodstvo. Također, Godišnjim popisom nije utvrđen manjak na stalnim sredstvima niti su izvršena knjiženja u Glavnoj knjizi Trezora kako bi se usaglasilo stvarno stanje sa knjigovodstvenim za mobilne telefone.**

Prilikom vršenja popisa obaveza dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, te popisom obuhvatiti sve kreditne linije koje se vode pri Ministarstvu, kao i njegovim jedinicama za implementaciju projekata.

Poduzeti aktivnosti da se usaglasi stvarno stanje sa knjigovodstvenim za mobilne telefone na osnovu zapisnika popisne komisije po pitanju nedostajućih mobilnih telefona.

9. Javne nabavke

Ministarstvo je 29.04.2015. godine donijelo Plan nabavki za 2015. godinu kojim su utvrđeni robe i usluge koje će biti predmetom nabavki, procijenjena vrijednost, vrsta postupka, okvirni datum pokretanja postupka, zaključenja i trajanja ugovora, te razlozi i opravdanost nabavke. Plan nabavke dopunjjen je u avgustu 2015. godine u dijelu nabavke usluge Promocija domaćih poljoprivrednih proizvoda u vrijednosti od 300.000 KM koja nije izvršena. Prema prezentiranom pregledu planiranih i izvršenih postupaka javnih nabavki Ministarstvo je pokrenulo 12 postupaka (9 konkurentskih postupaka i 3 direktna sporazuma) ukupne vrijednosti 316.300 KM. Realizovano je 8 postupaka javne nabavke (6 konkurentskih i 2 direktna sporazuma) i zaključeni su ugovori o nabavci roba i usluga ukupne vrijednosti 200.494 KM. Revizijom je obuhvaćeno 80% vrijednosti nabavki izvršenih putem konkurenetskog zahtjeva za dostavu ponuda i 34% vrijednosti nabavki izvršenih putem direktnog sporazuma. Pojedini postupci nabavki nisu se pokretali na vrijeme npr. za usluge osiguranja motornih vozila, usluge kolektivnog osiguranja uposlenika, usluge organizacije seminara iz oblasti veterinarstva i sl. te ugovori nisu mogli biti zaključeni ni usluge izvršene. Prethodno navedeno ističemo iz razloga što je zaključeni ugovor za usluge kolektivnog osiguranja uposlenika istekao u avgustu 2015. godine i do kraja godine uposlenici nisu bili osigurani od posljedica nesretnog slučaja sa uključenim rizikom od prirodne smrti, a što je bila obaveza Ministarstva u skladu sa Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH. Postupkom revizije utvrđili smo da je izvršena i nabavka fiksнog arhivskog regala u iznosu od 3.615 KM koja nije predviđena navedenim Planom.

Ministar je 05.01.2015. godine donio **Odluku o pokretanju postupka javne nabavke usluga vještačenja iz oblasti građevine ili arhitekture, mašinstva i poljoprivrede** u kojoj je navedeno da je navedeni predmet nabavke određen u Planu nabavki iako isti u tom periodu još uvijek nije bio ni donesen. Takođe, u tom periodu Budžet FBiH za 2015. godinu još uvijek nije bio usvojen, te je na snazi bila Odluka o privremenom finansiranju za 2015. godinu u skladu sa kojom navedena nabavka nije mogla biti izvršena niti ugovori

realizovani. Uvidom u dokumentaciju poslanih zahtjeva za dostavu dokumentacije za učestvovanje na tenderu konstatovali smo da Ministarstvo nije ispunilo zahtjeve obezbjeđivanja konkurentnosti jer nije za svaku oblast vještačenja (iz oblasti građevine, arhitekture, mašinstva i poljoprivrede) poslalo zahtjeve na najmanje tri adrese ponuđača. Za navedeni postupak javne nabavke nisu dostavljeni izvještaji o postupku javne nabavke Agenciji za javne nabavke. Troškovi izvršenih usluga vještačenja u iznosu od 35.309 KM evidentirani su na vanbilansnoj evidenciji iz razloga što, prema izjavi uposlenika, Ministar nije prihvatio plaćanje navedenih usluga. Ministarstvo nije pokrenulo postupak utvrđivanja kvalitete izvršenih usluga vještačenja, niti je prezentirana dokumentacija o razlozima nepriznavanja urađenog posla i neevidentiranja nastalih obaveza.

Tokom obavljanja revizije javnih nabavki konstatovane su i slijedeće nepravilnosti:

- Konkurentsksim zahtjevom za dostavu ponuda za **nabavku administrativnog materijala i sitnog inventara** procijenjene vrijednosti 50.000 KM za tehničku i profesionalnu sposobnost za dobro i ispravno izvršenje ugovora tražen je dokaz o tehničkoj opremljenosti. Ministarstvo je kao ispravne ponude priznavalo i ponude koje su za navedeno sadržavale izjave ponuđača o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti. Smatramo da na ovaj način nisu jasno i precizno definisani uslovi za učešće na tenderu kao i potrebni dokazi o ispunjavanju istih;
- Zaključeni **Ugovor o nabavci i isporuci goriva (dizela i benzina)** za nabavku u iznosu od 44.886 KM ne sadrži osnovne elemente ugovora u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima (cijene i količine);
- Konkurentsksim zahtjevom za dostavu ponuda za **nabavku usluga servisiranja vozila** procijenjene vrijednosti 25.000 KM kao dokaz o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti tražena je potvrda o uspješno realiziranim ugovorima, a Ministarstvo je kao tehnički zadovoljavajući ponudu prihvatiло ponudu koja umjesto navedenog dokumenta sadrži zaključene ugovore. Napominjemo da zaključeni ugovori ne znače i uspješnu realizaciju istih. Sa odabranim najpovoljnijim ponuđačem Ministarstvo je zaključilo Okvirni sporazum o pružanju usluga ali nije zaključilo ugovor o nabavci.

Prilikom provođenja postupaka javne nabavke poštivati Zakon o javnim nabavkama u BiH u dijelu ispunjavanja uslova za početak postupka javne nabavke kao i slanja zahtjeva za dostavu ponuda broju ponuđača koji ne smije biti manji od tri, te jasnog i preciznog utvrđivanja potrebne dokumentacije koju su ponuđači obavezni dostaviti kao dokaz o ispunjavanju uslova za učestvovanje u nadmetanju.

10. Komentar

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, aktom broj: 13-14-1257-1/16 od 13.06.2016 godine, dostavilo je očitovanje na Nacrt Izvještaja o finansijskoj reviziji za 2015. godinu.

Navedenim Očitovanjem na Nacrt Izvještaja date su određene primjedbe na navode revizije. Primjedbe koje se odnose na Izjavu o fiskalnoj odgovornosti, Nacrt zakona o šumama i završni izvještaj o završetku projekata za završene razvojno-investicijske projekte prihvaćene su i inkorporirane u Konačan tekst Izvještaja o finansijskoj reviziji za 2015. godinu. Ostale primjedbe nisu prihvaćene, jer za iste nije dostavljena dodatna dokumentacija.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Vođa tima:

Azra Džeko, dipl. oec.

Član tima:

Sabina Selesković, dipl. oec.

III. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom poslovanja Ministarstva za 2015. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

1. *Uspostaviti komunikaciju na zadovoljavajućem nivou unutar Ministarstva između Sektora i Ministra kako ne bi dolazilo do kašnjenja u realizaciji poslova iz zakonske nadležnosti Ministarstva;*
2. *Poboljšati funkcionisanje internih kontrola dosljednom primjenom svih internih procedura i pravila kao i nadogradnju postojećih i donošenje novih nedostajućih akata.*
3. *Poduzeti aktivnosti da se interna revizija obavlja u skladu sa aktivnostima definisanim Zakonom o internoj reviziji FBiH, te ostalim podzakonskim propisima u dijelu redovne identifikacije i procjene rizika, te ažuriranja Strateškog plana rada interne revizije, kao i dokumentovanja praćenja aktivnosti poduzetih po preporukama internog revizora.*
4. *Osigurati dosljednu primjenu Zakon o budžetima i Pravilnika o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti u dijelu koji se odnosi na priloge.*
5. *Program novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju uskladiti sa usvojenim strateškim opredjeljenjima u skladu sa Zakonom o poljoprivredi, na osnovu Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora.*
6. *Inicirati aktivnosti da nadležne institucije izvrše kontrolu i superkontrolu unesenih podataka u Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava.*
7. *U okviru svojih nadležnosti poduzeti aktivnosti na konačnoj izradi Zakona o izmjenama i dopunama zakona o vodama i nastaviti aktivnosti na izradi analize izvršenja Akcionog plana Strategije upravljanja vodama FBiH 2010 – 2022, za prvi četverogodišnji period i na osnovu konstatovanog predložiti konkretnije aktivnosti na realizaciji istog.*
8. *Osigurati da se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizirani poslovi i zadaci vezani za implementaciju projekata od značaja za Federaciju iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, obavljaju u okviru Sektora za upravljanje projektima u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija FBiH.*
9. *U saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija poduzeti aktivnosti u dijelu: iskazivanja istinitog i tačnog prikazivanja planova i realizacije kapitalnih projekata koji se finansiraju iz ino i domaćih izvora; dogоворiti način upravljanja plasiranih sredstava finansijskim institucijama u vidu kreditnih linija koje su preostale nakon završetka projekata i osigurati nadzor nad plasiranim sredstvima putem kreditnih linija iz razvojno-investicijskih projekata kako bi se obezbijedilo redovno mjesечно izvještavanje i praćenje utroška sredstava u skladu sa ugovorima za utvrđene namjene.*
10. *Izvještavanje o utrošku sredstava razvojno - investicijskih projekata vršiti u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH i drugim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija.*
11. *Na vrijeme podnosići zahtjeve kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja za povrat naknade plaće za vrijeme privremene sprječenosti za rad preko 42 dana i iste evidentirati u skladu sa važećim propisima.*
12. *Naknadu plaće za vrijeme porodiljnog odsustva obračunavati i isplaćivati u skladu sa Zakonom o plaćama, a prije izdavanja rješenja o naknadama uposlenika obezbijediti relevantnu dokumentaciju kojom se dokazuje postojanje prava na istu.*
13. *Prilikom korištenja službenih vozila Ministarstva pridržavati se odredbi Uredbe o uvjetima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH i Pravilnika o uslovima, načinu i uvjetima korištenja i nabavci službenih putničkih automobila u Ministarstvu.*
14. *Uspostaviti sistem praćenja potrošnje fiksnih i mobilnih telefona u skladu sa važećim propisima.*

15. Preispitati opravdanost isplate zaposlenicima po osnovu rada u komisijama za obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva u cilju ukidanja istih, a obračun i uplatu poreza i doprinosa na naknade za rad u radnim tijelima vršiti u skladu sa važeći zakonskim i drugim propisima.
16. Obaveze, odnosno rashode na teret budžetske godine stvarati i iskazivati u periodu kada je obveza i nastala neovisno o plaćanju samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH i Uredbom o računovodstvu Budžeta FBiH.
17. Određivanje poticajnih cijena za animalnu i biljnu proizvodnju (povećanje / smanjenje) vršiti na osnovu prethodno izvršenih analiza i utvrđenih kriterija i obezbjediti zakonsku podlogu da sistem obračuna i isplate podrški bude usaglašen sa odobrenim budžetom.
18. Aktivnosti na realizaciji tekućeg transfera „Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima – poticaj za veterinarstvo“ započinjati odmah nakon što se za isti obezbijede uslovi u cilju blagovremenog provođenja mjera korisnika transfera utvrđenih Programom utroška sredstava.
19. Transfera dodjeljivati onim veterinarskim organizacijama i veterinarskim dijagnostičkim ustanovama koje se u radu pridržavaju zakonskih i podzakonskih propisa koji regulišu oblast veterinarstva.
20. Prilikom raspodjele sredstava tekućeg transfera za sufinansiranje provođenja propisanih mjera zdravstvene zaštite pasa latalica provesti potrebne aktivnosti kako bi se osigurala transparentna raspodjela sredstava navedenog transfera.
21. Uspostaviti adekvatan informacioni sistem za obradu novčanih podrški i centralnu bazu podataka po vrstama novčanih podrški i klijentima te osigurati da navedena baza ima zadovojavajući nivo podataka i bude povezana sa registrima poljoprivrednih gazdinstava i klijenata, kao i registrima životinja, u skladu sa važećim propisima.
22. Vršiti redovitu kontrolu na terenu i provoditi kontrolu za mjere ruralnog razvoja i proizvodne mjere u okviru sistema plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u FBiH u skladu sa zakonskim i ostalim propisima te internim aktima.
23. Odabir korisnika - predmeta kontrola vršiti na temelju prethodno izvršene analize rizika, utvrđenog Plan obavljanja kontrola i internih procedura kojima će se jasno i precizno propisati način obavljanja kontrola na terenu, kao i postupanje nakon izvršenih kontrola.
24. Nadležni u Ministarstvu zajedno sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove nastave aktivnosti na provođenju kontrole i inspekcijskog nadzora nad dodijeljenim poticajnim sredstvima.
25. Prilikom vršenja popisa obaveza dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, te popisom obuhvatiti sve kreditne linije koje se vode pri Ministarstvu, kao i njegovim jedinicama za implementaciju projekata i usaglasiti stvarno stanje sa knjigovodstvenim na osnovu zapisnika popisne komisije po pitanju nedostajućih sredstava.
26. Prilikom provođenja postupaka javne nabavke poštivati Zakon o javnim nabavkama u BiH u dijelu ispunjavanja uslova za početak postupka javne nabavke kao i slanja zahtjeva za dostavu ponuda broju ponuđača koji ne smije biti manji od tri, te jasnog i preciznog utvrđivanja potrebne dokumentacije koju su ponuđači obavezni dostaviti kao dokaz o ispunjavanju uslova za učestvovanje u nadmetanju.

IV. PRILOG

Pregled rashoda budžeta za 2015. godinu
Naziv institucije: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva

Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2)x100
		u tekućoj godini	u predhodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
A. Tekući rashodi (1+2+3+4+5)	75.512.853	69.911.393	67.446.837	-5.601.460	92,58%
1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.872.718	2.822.550	2.907.336	-50.168	98,25%
Bruto plaće i naknade	2.516.850	2.481.577	2.560.656	-35.273	98,60%
Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	355.868	340.973	346.680	-14.895	95,81%
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	266.435	260.566	283.762	-5.869	97,80%
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	678.700	447.739	719.645	-230.961	65,97%
Putni troškovi	88.600	46.519	62.091	-42.081	52,50%
Izdaci za energiju	0	0	0	0	-
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	98.800	98.733	112.216	-67	99,93%
Nabavka materijala i sitnog inventara	73.000	66.813	58.164	-6.187	91,52%
Izdaci za usluge prevoza i goriva	84.000	29.947	71.312	-54.053	35,65%
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	2.000	0	0	-2.000	0,00%
Izdaci za tekuće održavanje	36.000	13.218	30.862	-22.782	36,72%
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	22.000	13.847	21.305	-8.153	62,94%
Ugovorene i druge posebne usluge	274.300	178.662	363.695	-95.638	65,13%
4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	71.695.000	66.380.538	63.536.094	-5.314.462	92,59%
Tekući transferi drugim nivoima vlasti	3.380.000	0	0	-3.380.000	0,00%
Tekući transferi pojedincima	15.000	14.601	14.405	-399	97,34%
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	68.300.000	0		-68.300.000	0,00%
Subvencije javnim preduzećima	-	2.441	63.521.689	-	-
Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	-	66.363.496	-	-	-
Subvencije finansijskim institucijama	-	-	-	-	-
Tekući transferi u inostranstvo	-	-	-	-	-
Drugi tekući rashodi	-	-	-	-	-
5. Izdaci za kamate i ostale naknade	-	-	-	-	-
Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	-	-	-	-	-
Izdaci za inostrane kamate	-	-	-	-	-
Kamate na domaće pozajmljivanje	-	-	-	-	-
Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	-	-	-	-	-
B. Kapitalni izdaci (6+7)	10.000	6.225	6.195	-3.775	62,25%
6. Izdaci za nabavku stalnih sredstava	10.000	6.225	6.195	-3.775	62,25%
Nabavka šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada	-	-	-	-	-
Nabavka građevina	-	-	-	-	-
Nabavka opreme	10.000	6.225	6.195	-3.775	62,25%
Nabavka ostalih stalnih sredstava	-	-	-	-	-
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	-	-	-	-	-
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	-	-	-	-	-
7. Kapitalni transferi	-	-	-	-	-
Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	-	-	-	-	-
Kapitalni transferi pojedincima	-	-	-	-	-
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	-	-	-	-	-
Kapitalni transferi javnim preduzećima	-	-	-	-	-
Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	-	-	-	-	-
Kapitalni transferi finansijskim institucijama	-	-	-	-	-
Kapitalni transferi u inostranstvo	-	-	-	-	-
C. Ostale isplate (8)	-	-	-	-	-
8. Izdaci za finansijsku imovinu	-	-	-	-	-
Pozajmljivanje drugim razinama vlasti	-	-	-	-	-
Pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	-	-	-	-	-
Pozajmljivanje javnim preduzećima	-	-	-	-	-
Izdaci za kupovinu dionica javnim preduzećima	-	-	-	-	-

Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeć i učešće u zajedničkim ulaganjima	-	-	-	-	-	-
Ostala domaća pozajmljivanja	-	-	-	-	-	-
Pozajmljivanje u inostranstvo	-	-	-	-	-	-
D. Tekuća rezerva	-	-	-	-	-	-
RASHODI (A+B+C+D):	75.522.853	69.917.618	67.453.032	-5.605.235	92,58%	

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta za 2015. godinu odobrilo dana 24.02.2016. godine.

Ministar
Šemsudin Dedić

Bilans stanja na dan 31.12.2015. godine
Naziv institucije: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva

Opis	31.12.2015	31.12.2014	Procenat (2/3)
1	2	3	4
I AKTIVA			
A) Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	33.489.067	19.722.138	170%
1.Gotovina i plemeniti metali	532	1.202	44%
2.Vrijednosni papiri	-	-	-
3.Kratkoročna potraživanja	2.480.243	226.211	1096%
4.Kratkoročni plasmani			-
5.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	31.008.292	19.494.725	159%
6.Zalihe materijala i robe	-	-	-
7.Zalihe sitnog inventara	-	-	-
8.Kratkoročna razgraničenja	-	-	-
B) Stalna sredstva (11+14+17+18)	1.350.559	1.363.429	99%
9. Stalna sredstva	2.544.513	2.193.654	116%
10.Ispravka vrijednosti	1.193.954	830.225	144%
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	1.350.559	1.363.429	99%
12.Dugoročni plasmani	-	-	-
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	-	-	-
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	-	-	-
15.Vrijednosni papiri	-	-	-
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	-	-	-
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	-	-	-
18.Dugoročna razgraničenja	-	-	-
UKUPNO AKTIVA (A+B):	34.839.626	21.085.567	165%
II PASIVA	-	-	-
C) Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	33.489.067	19.722.138	170%
19.Kratkoročne tekuće obaveze	29.590.061	18.067.192	164%
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	-	-	-
21.Kratkoročni krediti i zajmovi	-	-	-
22.Obaveze prema zaposlenicima	242.622	330.247	73%
23.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	-	-	-
24.Kratkoročna razgraničenja	3.656.384	1.324.699	276%
D) Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	-	-	-
25.Dugoročni krediti i zajmovi	-	-	-
26.Ostale dugoročne obaveze	-	-	-
27.Dugoročna razgraničenja	-	-	-
E) Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	1.350.559	1.363.429	99%
28.Izvori stalnih sredstava	1.350.559	1.363.429	99%
29.Ostali izvori sredstava	-	-	-
30.Izvori sredstava rezervi	-	-	-
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	-	-	-
32.Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	-	-	-
UKUPNO PASIVA:	34.839.626	21.085.567	165%

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2015.godine odobrilo dana 24.02.2016. godine.

Ministar
Šemsudin Dedić

